

165770

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI
TEZ YÖNETİCİSİ
YARD. DOÇ. DR. HÜLYA KAYA

HEMŞİRE ÖĞRETİM ELEMANLARININ TEKNOLOJİYE İLİŞKİN TUTUMLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BURÇİN KISA

İSTANBUL - 2005

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI
TEZ YÖNETİCİSİ
YARD. DOÇ. DR. HÜLYA KAYA**

**HEMŞİRE ÖĞRETİM ELEMANLARININ
TEKNOLOJİYE İLİŞKİN TUTUMLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BURÇİN KISA

İSTANBUL – 2005

---

1. GİRİŞ ve ARAŞTIRMANIN AMACI.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Teknoloji ve Eğitim Teknolojisi	
2.2. Teknolojinin Eğitimde Tarihsel Gelişimi	
2.3. Hemşirelik Eğitimi ve Teknoloji	
2.4. Hemşire Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin Tutumlarını Etkileyen Faktörler	
2.5. Hemşirelik Eğitiminde Kullanılan Çağdaş ve Geleneksel Teknolojik Araç-Gereçler	
2.6. İlgili Araştırmalar	
3. MATERYAL ve METOD.....	27
3.1. Araştırmanın Tipi	
3.2. Araştırmanın Yeri	
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	
3.4. Verilerin Toplanması	
3.5. Verilerin Analizi	
3.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	
4. BULGULAR.....	30
4.1. Hemşire Öğretim Elemanlarının Bazı Sosyo-Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	
4.2. Hemşire Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin Tutumlarını İçeren Bulgular	
5. TARTIŞMA.....	68
5.1. Hemşire Öğretim Elemanlarının Bazı Sosyo-Demografik Özellikleri	
5.2. Hemşire Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin Tutumları	
6. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	76
7. ÖZET.....	81
8. SUMMARY.....	82

9. KAYNAKLAR.....	83
10. EKLER.....	93
10.1. EK-1: Bilgi Formu	
10.2. EK-2: Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği	
10.3. EK-3: Ölçeği Kullanma İzni	
11. ÖZGEÇMİŞ.....	98

Tablo 1: Öğretim Elemanlarının Bazı Sosyo-Demografik Özelliklerinin Dağılımı.....	31
Tablo2: Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumdaki Yönetsel Sorumluluklarına Göre Dağılımları.....	33
Tablo 3: Öğretim Elemanlarının Teknoloji ile İlgili Eğitim Programına Katılma Durumlarına Göre Dağılımları.....	33
Tablo 4: Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgisayara Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları.....	34
Tablo 5: Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumun Teknolojik Donanımına ve Kurumundaki Teknolojik Donanımdan Yararlanma Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	34
Tablo 6: Öğretim Elemanlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullandıkları Teknolojik Araç-Gereçlerin Dağılımı.....	35
Tablo 7: Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin Tutumlarıyla İlgili Maddelerin Dağılımı, Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	37
Tablo 7 ek: Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin Tutumlarıyla İlgili Maddelerin Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	38
Tablo 8: Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları.....	45
Tablo 9: Öğretim Elemanlarının Yaşlarına Göre Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması...	46
Tablo 10: Öğretim Elemanlarının Akademik Unvanlarına Göre Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması.....	51
Tablo 11: Öğretim Elemanlarının Akademisyen Olarak Çalışma Yıllarına Göre Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması.....	55

Tablo 12: Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumdaki Yönetsel Sorumluluklarına Göre Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması.....	59
Tablo 13: Öğretim Elemanlarının Teknoloji ile İlgili Eğitim Programına Katılma Durumlarına Göre Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması.....	63
Tablo 14: Görev Yapılan Kurum ile Kurumun Teknolojik Donanımına İlişkin Görüşler Arasındaki İlişki.....	66

TEŞEKKÜR

Araştırmamın gerçekleşmesinde yardımlarını ve desteğini esirgemeyen danışmanım, değerli hocam Yard. Doç.Dr. Hũlya KAYA'ya,

Çalışmam sırasında gerek bilimsel gerek manevi desteklerini esirgemeyen başta hocam Prof. Dr. Gũlsũn TAŞOCAK'a ve Hemşirelik Öğretimi Anabilim Dalı araştırma görevlilerine,

Araştırmamı gerçekleştirdiğim tüm hemşirelik ve sağlık yüksekokulu öğretim elemanlarına,

Yaşamımın her döneminde olduğu gibi bu aşamada da yanımda olduklarını hissettiren, sevgi ve desteklerini esirgemeyen canım anneme, babama ve zeytinime ve kendi iş yoğunluğuna rağmen çalışmamın her aşamasında bana destek olan nişanlım Cevdet IŐIK'a

ve adını sayamadığım katkıda bulunan herkese tüm kalbimle

SONSUZ TEŐEKKÜRLER...

1. GİRİŞ ve ARAŞTIRMANIN AMACI

Bilimsel ve teknolojik değişimlerin çok hızlı, kapsamlı olduğu iletişim ve bilgi çağında bireysel ve mesleki yaşam, değişimin baskısı altında şekillenmekte; bu durum, birey ve meslek üyesinin değişimlere sistemli biçimde hazırlıklı olmasını gerektirmektedir. Bu gelişim ve değişimlere ayak uyduramayan birey ve meslek üyelerinin, güçlü dolayısıyla bağımsız olarak gelişmeleri mümkün olmamaktadır (24,30,43,75,76).

Bireysel, mesleki yaşamı böylesine derinden etkileyerek yönlendiren bilimsel ve özellikle teknolojik gelişmeler, yaşamın ve sunulan hizmetin daha etkin ve verimli duruma getirilmesinde önemli rol oynamaktadır (22,60,75,76).

Gelişen teknoloji, sağlık ve eğitim alanında etkili ve verimli hizmet sunma olanağını arttırmakta; tüm mesleklerde/hemşirelikte, gerek eğitimde gerek uygulama alanlarında ülkemiz açısından da giderek önem kazanmaktadır. Gelişen teknolojinin doğru ve etkin kullanılabilmesi için bilimsel, ekonomik, sosyal ve etik boyutlarının sürekli değerlendirilip, gerekli düzenlemeleri yapabilecek bilgi, beceri, tutum ve davranışa sahip meslek üyeleri/hemşireler yetiştirmek bir zorunluluktur (18,22,26,30,33).

Bu niteliklere sahip hemşirelerin yetiştirilmesinde hemşire eğitimcilerde önemli rol ve sorumluluklar düşmektedir. Ulusal ve uluslararası eğitim ve hemşirelik kuruluşlarının da vurguladığı gibi öğretim elemanının bu sorumluluğu yerine getirebilmesi için, teknoloji konusunda gerekli bilgi, beceri, tutum ve davranışa sahip olma, teknolojiyi öğretim-öğrenme sürecinde etkin biçimde kullanma ve kullanımının yaygınlık kazanmasında lider olma gibi niteliklere sahip olması gerekmektedir (2,6,16,19,24,34,35,47,51).

Teknolojinin eğitime entegre edilmesinde, öğretim elemanının, bilişsel ve psikomotor niteliklerinin yanısıra, değer, inanç ve tutum gibi duyuşsal niteliklerinin de önemli olduğu unutulmamalıdır. İlgili çalışmalarda, teknolojiye ilişkin olumlu bir tutum içinde olan öğretim elemanının teknolojiyi kullanarak, hem öğrenmeyi daha nitelikli hale getireceği hem de öğrencilerde teknolojiye ilişkin olumlu tutum kazandıracığı, aksine, olumsuz tutum sergileyen öğretim elemanının teknolojiyi eğitime entegre etmede etkili olamayacağı vurgulanmaktadır (6,15,19,35,36,37,48,50,51,56,82).

Sağlık ve eğitim alanında giderek önem kazanan teknolojinin eğitime entegre edilmesinde, öğretim elemanının tutumunun önemli olduğunu vurgulayan literatüre karşın, özellikle hemşirelik alanındaki çalışmaların daha çok bilgisayar ve bilgisayara dayalı teknolojilere odaklandığı görülmüş, öğretim elemanının teknolojiye ilişkin tutumunu ele alan çalışmalara rastlanmamıştır (22,28,45,47,48,50,52,54,58,59,66).

Bu bilgiler ışığında araştırma, hemşire öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumlarını belirlemek ve ilgili çalışmalara kaynak oluşturmak amacıyla tanımlayıcı olarak planlanmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Teknoloji ve Eğitim Teknolojisi

Çağımızda toplumların gelişmişlik düzeylerinin ölçütlerinden biri ürettikleri bilim ve teknolojidir. Bilim ve teknolojideki hızlı ve aynı zamanda şaşırtıcı gelişmeler ülkeleri büyük ve gizli bir rekabetin içine sokmakta ve bu rekabet, ülkelerin varolan teknolojik olanaklarını geliştirmelerini zorunlu hale getirmektedir. Ayrıca, insanların daha nitelikli bir ortamda yaşama beklentisi de teknolojideki gelişmeyi hızlandırmış ve teknoloji kullanımı bir ayrıcalık olmaktan çok zorunluluk olmuştur. Bu gelişim sürecinde eğitim, lokomotif görevini üstlenmiş ve insan yaşamının daha nitelikli hale getirilmesinde önemli rolü olan eğitim teknolojisi kavramı öne çıkmıştır. Bu yaklaşımla eğitim teknolojisi kavramı ele alındığında, içinde eğitim ve teknoloji kavramlarını barındırdığı, insanlık tarihi kadar eski olduğu ve yaşamın her döneminde eğitim ve teknoloji kavramının iç içe olduğu görülmektedir (4,9,28,30,46, 49,61,71).

İlgili kaynaklar incelendiğinde eğitimin, bireyin değişimlere ayak uydurmasını sağlayacak davranış biçimleri kazanması ve bu yolla kendini gerçekleştirme olarak açıklandığı, bir başka tanımda; bireylerin gereksinimleri doğrultusunda bilgi, beceri, tutum kazanmasını sağlayan dinamik bir süreç olarak ele alındığı görülmektedir (4,21,27,28,80).

Genel bir yaklaşımla eğitim, bireye, kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik yeni bir davranış kazandırma, var olan bir davranışı değiştirme veya geliştirme süreci olarak açıklanabilir (80).

Teknoloji kavramı incelendiğinde, Türk Dil Kurumu sözlüğünde teknolojinin, “ bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç-gereç ve aletleri kapsayan bilgi”, eğitim sözlüğünde; “belli amaçlara ulaşmada, belli sorunları çözümede gözleme dayalı ve kanıtlanmış bilgilerin uygulanması” şeklinde açıklandığı görülmektedir (21,78).

Alkan teknolojiyi, “kazanılmış yeteneklerin işe koşulmasıyla doğaya egemen olmak için gerekli işlevsel yapılar oluşturma”, Yalın teknolojiyi, “bilim ile uygulama arasında köprü görevi yapan bir disiplin” olarak açıklamaktadır (4,84).

Teich teknolojiyi, “ hedeflerin yaşama geçirilebilmesi için gerekli olan bilginin organizasyonu”, Simon, “insanın bilimi kullanarak, doğaya üstünlük kurmak için tasarladığı akılcı bir disiplin”, Paul Saettler, ”makine kullanmak değil, bilimin uygulamalı bir sanat dalı haline dönüşmesi” olarak tanımlamakta, Vires teknolojinin “içerik ve süreçten oluştuğunu ileri sürerek, içeriği; bir alana ilişkin araç-gereç, yöntem ve uygulamalar ya da birikimlilik özelliğine sahip uygulanabilir nitelikteki bilgi ve beceriler bütünü, süreci; tasarım, uygulama ve kullanım boyutlarından oluşan çalışma bütünlüğü olarak açıklamaktadır (38,40,55).

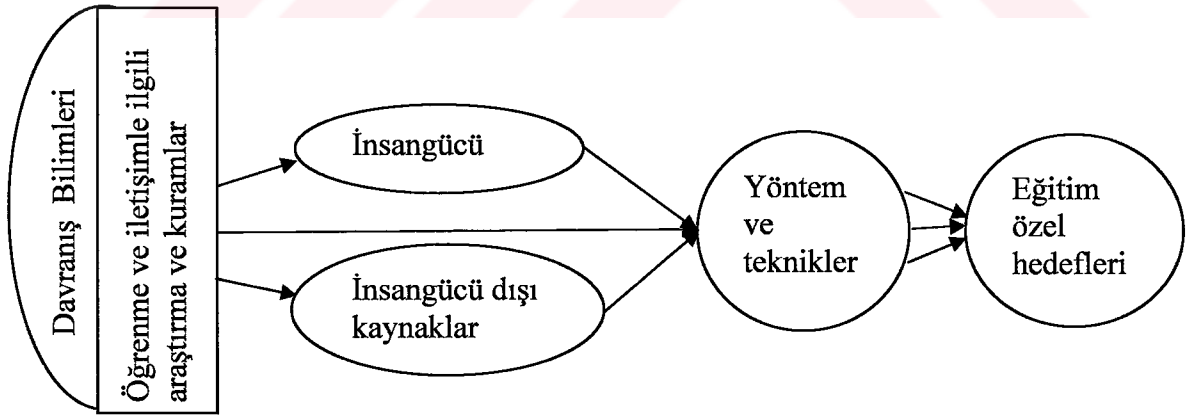
Genel bir yaklaşımla teknoloji, “teknik bir dil, uygulamalı bir bilim ya da hedeflere ulaşmanın bilimsel yöntemi, insanın yaşamını nitelikli hale getirmesi ve sürdürmesi için gerekli nesnelere işe koşulması” şeklinde tanımlanabilir (38).

Tanımlardan da anlaşıldığı gibi teknoloji, bilim ile uygulama arasında köprü görevi gören çok boyutlu bir kavram olup; insangücü, bilgi, beceri, kültür, değer, etik, araç-gereç, işlem, yöntem, süreç, sistem, yönetim, politika gibi öğeleri ve bu öğeler arasındaki etkileşimi içermektedir (11,18,49,84).

Teknolojinin eğitim sistemine girmesi “Eğitim Teknolojisi” kavramını gündeme getirmiş; eğitimin bu açıdan gözden geçirilerek yeniden yapılanmasına yol açmıştır. Bu yaklaşımla, eğitim teknolojisi ile ilgili tanımlar incelendiğinde, Uluslararası Eğitim Teknolojisi Topluluğu’nun eğitim teknolojisini, görsel-işitsel araç-gereçler ve sistem yaklaşımı olmak üzere iki farklı şekilde ele aldığı görülmektedir. Birinci yaklaşıma göre eğitim teknolojisini eğitimci, kitap ve kara tahtanın yanında eğitsel amaçlarla kullanılabilen iletişim araçlarının devrimi olarak, ikinci yaklaşıma göre, öğretme-öğrenme süreçlerinin tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi olarak açıklamaktadır (4,20,64).

Alkan eğitim teknolojisini, “genelde eğitime, özelde öğrenme durumuna egemen olabilmek için ilgili bilgi ve becerilerin işe koşulmasıyla öğrenme ya da eğitim süreçlerinin işlevsel olarak yapılaşdırılması; bir başka ifadeyle, öğretme-öğrenme süreçlerinin tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi” şeklinde tanımlamaktadır (4). İşman, “öğrenme-öğretme ortamlarını etkili şekilde tasarlayan, öğrenmede meydana gelen sorunları çözen, öğrenme ürününün kalitesini ve kalıcılığını arttıran bir akademik sistemler bütünü” olarak açıklamaktadır (70).

Çilenti eğitim teknolojisini, “davranış bilimlerinin öğrenme ve iletişim alanlarındaki araştırma ve kuramlara dayalı sistemli bir planlamaya uyarak, erişilebilen insangücü ve dışı kaynakları belli yöntem ve tekniklerle akıllıca ve ustaca kullanma ve varılan sonuçları değerlendirme yoluyla eğitimin özel hedeflerine ulaşma süreci” şeklinde ifade etmektedir (Şekil 1) (20). Tandoğan, “öğrencilerin öğrenme düzeylerini yükseltmek üzere fen bilimleri alanında üretilen teknoloji ürünlerinin ve davranış bilimleri alanında ortaya çıkan bilgi birikiminin eğitim etkinliklerinde sistematik bir yaklaşımla ortaya konma süreci” olarak ele almaktadır (39).

Şekil 1.: Çilenti K. Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1984, s.24

Bu tanımlar, eğitim teknolojisinin, öğretme-öğrenme sürecinin her aşamasıyla özellikle eğitim ortamı, yöntem ve teknikleriyle etkileşim içinde olduğunu, dolayısıyla öğretme-öğrenme sürecinin başarısının büyük ölçüde bu etkileşimin başarısına bağlı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bir başka ifadeyle, öğrenmenin daha etkin ve verimli kılınması açısından eğitim teknolojisinin büyük bir önem taşıdığı söylenebilir (4,20,39,49). Eğitim teknolojisinin öğrenme açısından önemini açıklayan literatür incelendiğinde, öğrenilenlerin;

- %83'ünün görme
- %11'inin işitme
- %3,5'inin koklama
- %1,5'inin dokunma ve
- %1'inin tatma duyularıyla edinilen yaşantılar yoluyla öğrenildiği; insanların öğrendiklerinin %94'ünün görme ve işitme duyuları ile gerçekleştiği vurgulanmaktadır (20,27,39,65).

Ancak kaynaklar incelendiğinde, eğitim teknolojisi kavramının bilgisayar teknolojisiyle eşanlamlı olarak ele alındığı görülmektedir. Bu durum, eğitim teknolojisi kavramının yeterince anlaşılmadığını, öğretme-öğrenme sürecinde kullanılması açısından bazı sıkıntıların yaşanabileceğini düşündürmektedir (4,28,35,52).

2.2. Teknolojinin Eğitimde Tarihsel Gelişimi

Tarihsel süreç içinde ele alındığında insanoğlu, kendi varlığını sürdürebilmek ve farklı gereksinimlerini karşılayabilmek için en ilkel teknolojilerden başlayıp, gelişmiş teknolojiye kadar her tür teknolojiyi kullanarak günümüze kadar gelmiştir. İlkel toplumlarda bile insanın kendi ürettiği basit alet teknolojileri kullanılmış, zamanla insanın oluşturduğu elektronik araçlardan çok çeşitli teknolojiler üretilmiş, bir başka deyişle teknoloji, insanın varoluşuyla süregelmekte olan bir olgu olmuştur (4,9,71).

Eğitimde yüzyıllarca, sözel sembollerin ön planda olduğu, kulağa hitap eden yöntemlerden yararlanılmıştır. Milattan önce dörtbinli yıllarda yazının bulunması,

eğitime kazandırılan belki de ilk araç olmuştur. Yazının bulunması ile birlikte kalem, mürekkep gibi farklı araçlar da gelişmiştir. Yazı, teknolojide köklü bir gelişme yaratmasına rağmen, eğitimin yaygınlaşarak büyük kitlelerin hizmetine sunulmasında yeterli olmamıştır. O dönemlerde başlıca bilgi kaynağı olan kitabın elle yazılması ve çoğaltılması, önemli zaman kaybına neden olmuş ve kitapların maliyetinin artmasına ve seçkin kitlenin dışındaki kitlenin kitabı elde edememesi gibi sorunlara yol açmıştır. XV. yüzyılda matbaanın bulunması, eğitimde önemli gelişmelere zemin oluşturmuş, eğitim teknolojisinin gelişiminde ve eğitim hizmetlerinin geniş kitlelere ulaştırılmasında motor görevi görmüştür (71,88).

Teknoloji, öncelikle sanayi sektöründe kullanılmış, yaklaşık yüzyıl kadar sonra eğitimde kullanılmaya başlanmıştır (4,46,71,74,88).

Eğitim teknolojisinin altın çağı, İkinci Dünya Savaşı ile başlamıştır. Bir yandan ikinci dünya savaşı, soğuk savaş, uzay yarışı, bir yandan fizik ve davranış bilimlerindeki gelişmelerin etkisi ile meydana gelen sayısız yenilikler, diğer yandan öğrenci sayısında artış ve eğitimci gereksinimi gibi gelişmeler önceki dönemlere kıyasla oldukça farklı bir eğitim teknolojisinin gelişmesine yol açmıştır. İkinci Dünya Savaşı sırasında görsel-işitsel eğitim hareketleri okullarda yavaşlarken, orduda ve endüstride yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Savaş sırasında Amerika’da endüstriyel alanda eğitici filmler üretilmiş ve bu dönemde, filmlerin gösterimi, harita sunumlarının ve öğretimin geliştirilmesi amacıyla üretilen projektörlerin kullanımı yaygınlaşmıştır. Projektör, öğrencileri tebeşir tahtası dışında başka bir araçla yüzyüze getirebilmek amacıyla tasarlanmış, 1960’ların ortalarında ordu dışında kullanılmaya başlanmıştır. Tepegöz-asetat, slayt projektörleri, görsel araçlar, simülatörler gibi araçların eğitime girmesi de bu döneme rastlamaktadır (4,17,64,71,74,88).

Ülkemizde teknolojinin eğitime girmesi, 1929-1930 yıllarında Milli Eğitim Bakanlığının özellikle öğretmen okullarının laboratuvarlarını donatmak üzere yurt dışından fizik-kimya-biyoloji ders araç-gereçleri, projeksiyon makinaları, haritalar, vs. satın alıp, okullara dağıtmasıyla başlamıştır (44,88).

1960'lı yıllarda televizyonun icadı, sistemler teknolojisinin geliştirilmesi, teknokratların ticari amaçla teknoloji öncesi eğitimi kendilerine gelecek vaad eden bir alan olarak görmeleri gibi etkenlerin ortaya çıkması ile eğitim, tek kitaptan bilgisayara kadar genişlemiş ve çeşitlenmiştir. Henüz oluşum sürecinde olan teknolojinin gelişimini bu dönemde; geleneksel sistemin sakıncalarının görülmesi, değişen ve gelişen gereksinimleri karşılamadaki yetersizliği, yüksek maliyeti, bu sistemi yenileme çabaları, hükümet yatırımlarının artması, araştırma ve kaynak merkezlerinin kurulması gibi nedenler olumlu yönde etkilemiştir. Diğer taraftan, makinanın öğretmenin yerini alacağı, öğrenme-öğretme sürecini mekanikleştireceği, öğrenci-öğretmen etkileşimini azaltacağı, yeni teknolojik araçların yapılarının karmaşık ve ilk yatırım masraflarının yüksek olması, diğer alanlardan uyarlanmış araçlar, yeniliğe karşı tutucu davranışlar, eğitim kurumlarının eğitimi dar anlamda ve kendi tekellerinde görmeleri, diğer kurumlardaki eğitim ve gelişmeleri dikkate almamaları, eğitimin bilimsel ve profesyonel bir uğraş alanı olarak benimsenmemesi gibi nedenler ise bu gelişimi olumsuz etkilemiştir (4,32,64,71,88).

Bu etkiler altında, eğitim teknolojisinde kitle eğitimi ve bireysel eğitim olmak üzere iki yönlü bir gelişme izlenmiştir. Bu gelişmeler kapsamında ülkemizde, eğitimde radyo ve televizyonlar kullanılmaya başlanmış, 1962 yılında Radyo ile Eğitim Merkezi hizmete girmiştir. 1968 yılında ise TRT Ankara Televizyonu aracılığı ile televizyonla eğitim programları yayınlanmıştır. Önceleri ilk ve ortaöğretim düzeyinde yayınlar yapılırken, daha sonraları Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi yükseköğretim konularında yayına başlamıştır. Birçok eğitim alanında televizyon aracılığı ile açık öğretim programlarıyla eğitim yapılırken, hemşirelik alanında ise ancak, 18.08.1993 tarihli ve 496 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Sağlık Bakanlığı ile anlaşmaya gidilerek, sağlık meslek lisesi mezunu çalışan hemşirelerin açık öğretim programlarıyla önlisans tamamlamaları için hemşirelikte önlisans programı başlanmıştır. (4,8,71,72,88)

Eğitim teknolojisinin bu iki yönlü gelişiminin sonucu yöntem ve araçlar birleştirilerek daha ileri düzeyde otomasyon ve bir basamak ilerisinde de sibernasyon dönemleri başlamıştır. Bu dönemde bireysel ve kitlesel eğitim bütünleşmiştir. Kitle eğitiminde temel araç televizyon, bireysel eğitimde ise, bilgisayar sistemleri ile bireysel

okuma araçları, elektronik öğrenme laboratuvarları, basılı materyaller, görsel-işitsel araçlar olmuştur. Bugün ise bu alanda bilgisayarla öğretim teknolojisi ve etkileşimli video en yaygın uygulamalar olarak görülmektedir (4,9,64,71).

Açıklamalardan da anlaşıldığı gibi eğitim teknolojisi, yazı öncesi dönemden başlayarak, yazı ve matbaanın da bulunmasıyla sözlü-yazılı döneme girmiş; görsel-işitsel araçlar, televizyonun kullanılmaya başlanması ve bilgisayar programlı öğretimin eklenmesiyle birlikte görsel-işitsel araçlar dönemine geçmiş, bireysel ve kitlesel eğitimin gelişmesiyle birlikte ikilem dönemine girmiş ve daha sonra bireysel ve kitlesel eğitimin bütünleşmesiyle otomasyon dönemine, geleneksel okul ve eğitimci yapısının tamamen değişmesiyle de sibernasyon dönemine ulaşmıştır (4,9,64,71,88).

Teknolojide yaşanan gelişmeler eğitim uygulamalarını da etkilemiştir. Bilgisayarlar, televizyon sistemleri, eğitsel amaçlı uydular, tele-iletişim, bilgi işlem sistemleri, veri bankaları ve veritabanı sistemlerinin gelişmesi eğitimde yeni teknolojik uygulamaların ağırlık kazanmasına yol açmıştır. Bilgisayar ve bilgisayara dayalı teknolojilerin gelişmesi, uzaktan öğretim, açık öğretim gibi eğitim uygulamalarını gündeme getirmiştir. Çoklu ortamların, videonun, videoteksin, etkileşimli videonun, telefaksın, teleteksin, öğrenme kaynakları merkezlerinin, eğitim teknolojisi merkezlerinin, program geliştirme laboratuvarlarının, benzeşim ortamlarının gelişmesi eğitimde öğrenme ortamlarını öne çıkarmıştır (4).

Bu açıklamalar, bugün eğitim teknolojisi disiplininin hızlı bir evrimsel gelişim süreci içinde olduğunu ve gelecek yıllarda da bu hızlı gelişimin devam edeceğini göstermektedir. Bütün bu gelişmelere rağmen, teknoloji kullanımı açısından bakıldığında; eğitim sisteminin diğer toplumsal sistemleri geriden izlediği sonucuna varmak mümkündür. İşletmelerde uzun yıllardan beri kullanılmasına rağmen, özellikle bilgisayarlar olmak üzere data projektör, kapalı devre televizyon sistemleri gibi eğitim teknolojisi araçları son birkaç yıldan bu yana büyük şehirlerden başlayarak eğitim kurumlarında yaygınlaşmaya başlamıştır (4,35,46).

Hemşirelikte eğitim teknolojisine ilişkin literatür incelendiğinde, konunun daha çok hemşirelikte bilişim olarak ele alındığı görülmektedir. Bu yaklaşımla incelendiğinde, “Bilişim” kavramının Fransızca’da bilgisayar dünyasına işaret eden “informatique” kelimesinden türetilmiş olduğu, bilginin ve verinin bilgisayarda işlenmesi anlamına geldiği; “Hemşirelik Bilişimi” kavramının da literatürde hem bilgisayar teknolojisine hem de veri girdilerinin bilgi olarak çıktıya dönüşmesi için kullanılan bilgisayar sistemine işaret ettiği görülmektedir. Amerikan Hemşireler Derneği (ANA-1992) hemşirelik bilişimini, bilgisayar bilimi (donanım, haberleşme olanakları), bilgi bilimi (yazılım), hemşirelik bilimini içeren bir kavram olarak açıklamıştır. Saba ve Mc Cormick hemşirelik bilişimini, “ bilgilerin ve verilerin zamanında işlenmesi ve haberleşme için teknolojinin ve/veya bilgisayar sisteminin kullanılması, hemşirelik hizmetlerini ve kaynaklarını yöneten sağlık bakımının başarıyla verilmesi, araştırma kaynaklarının ve sonuçların hemşirelik uygulamaları ile birleştirilmesi ve eğitsel kaynakların hemşirelik eğitime uygulanması” olarak tanımlamaktadır (67).

Bu yaklaşımla incelendiğinde, Florence Nightingale’in o günün teknolojisini kullanarak istatistiksel çalışmalar yapmış olması, 1960’lı yıllarda ise, Amerika’da bir hemşirenin, doğum hemşireliği dersinde kullanmak üzere, bilgisayar destekli eğitimi ve hemşirelik simülasyonlarını geliştirmiş olması, hemşireliğin her zaman teknoloji ile ilgilendiğini göstermektedir (48,66,67).

Hemşirelikte bilişim ile ilgili ilk bilimsel nitelikteki çalışmalar, sağlık bakımı alanıyla ilgili olup, 1974 yılına rastlamaktadır. Bu çalışmaları, 1982 yılında Londra’da Uluslararası Medikal Bilişim Derneği-Hemşirelik Bilişimi tarafından “Bilgisayarların Hemşirelik Üzerindeki Etkisi” konulu bir açık oturum düzenlemesi izlemiş, bu oturumdan sonra Uluslararası Medikal Bilişim Derneği ismini Uluslararası Medikal Bilişim Derneği Hemşirelik Bilişimi Özel İlgi Grubu şeklinde değiştirerek; teknolojinin geri kaldığı ülkelerdeki hemşirelere destek olma kararı almıştır. Bu girişimleri, bilişim alanında hemşirelerin eğitime yönelik birçok bilimsel etkinliklerin düzenlenmesi izlemiştir. Amerika’da Sağlık Ulusal Enstitüleri’nin “Hemşirelik Bakımında Bilgisayarlar” başlığıyla düzenlediği konferanslar ve hemşirelikte bilgisayar teknolojisi

üzerine verilen eğitsel kurslar; birçok üniversite, hastane ve profesyonel örgütler tarafından düzenlenen workshoplar ve kurslar, Georgetown Üniversitesi Hemşirelik Okulu'nda mezuniyet aşamasında olan ve devam eden öğrencilere yönelik düzenlenen "Hemşirelikte Bilgisayar Teknolojisi" isimli bir kurs; Maryland Üniversitesi ve birçok hemşirelik okulunun lisans, master ve doktora düzeyleri için düzenledikleri bilgisayar kursları bunlardan birkaçıdır (67).

Günümüzde, Hemşirelik Araştırmaları ve Sağlık için Danish Enstitüsü'nün geliştirdiği tele-hemşirelik projesi gibi uluslararası düzeyde çalışmalar da sürdürülmektedir (67).

Teknolojide yaşanan ilerlemelere rağmen sağlık bakım profesyonellerinin, teknolojiyi sağlık bakımıyla birleştirmede, sağlık bakımında teknolojiden yararlanmakta çok yavaş davrandığını, aynı durumun eğitim için de geçerli olduğunu, hemşirelikte teknolojinin mesleğin ayrılmaz bir parçası haline ancak 2000'li yıllarda geldiğini söylemek mümkündür (22,67,75,76).

2.3. Hemşirelik Eğitimi ve Teknoloji

Yirminci yüzyıldan itibaren değişimin tüm alanlarda ivme kazanması hızlı teknolojik gelişmenin bir sonucudur. Teknoloji, bilgi çağının en etkin unsurlarından biridir. Teknolojinin kullanılması birey, toplum ve meslek üyesini olaylar ve olgular karşısında daha güçlü hale getirmekte ve yaşamı kolaylaştırmakla birlikte, bireye, topluma ve meslek üyesine yeni sorumluluklar yüklemektedir. Bu sorumlulukların bilincinde olup; teknolojiyi üretip kullanabilen, teknolojiyle bütünleşen birey, toplum ve meslek üyesinin her zaman daha önde ve daha güçlü olacağı açıktır (15,22,23,28,30,35).

Günümüzde bireysel, mesleksi ve toplumsal yaşam, bilimsel ve teknolojik değişimlerin baskısı altında şekillenmektedir. Değişimi sağlayabilmenin ve değişimlerden olumlu biçimde yararlanabilmenin ön koşulu ise bireyi, toplumu ve eğitimi etkileyen/etkileyecek güçleri dikkate alarak ve bu güçlerin olası etkilerini tahmin ederek geleceğe hazırlıklı olmaktır. Yaşanan bilimsel ve teknolojik

değişimler/gelişmeler, tüm meslekleri olduğu gibi hemşireliği de etkilemektedir. Hemşirelik de bu değişime uyum sağlamak zorundadır. İlgili literatür incelendiğinde, hemşireliği ve hemşirelik eğitimini öncelikli olarak etkileyen güçler arasında teknolojinin önemli bir yer tuttuğu görülmektedir (10,11,16,22,26,41,43,47).

Günlük ve mesleki yaşama giren teknoloji, doğru ve etkin kullanımıyla tüm sağlık bakımı ve eğitim ortamlarında etkili ve verimli hizmet sunma olanağı sağlamakta, hemşirelikte de gerek eğitimde gerek uygulama alanlarında ülkemiz açısından da giderek önem kazanmaktadır. Bu durum, hemşirelik uygulamalarına yanıt verecek profesyonel hemşirelerin, nitelikli meslek üyelerinin yetiştirilmesi amacı ile hemşirelik eğitiminde bazı gelişmeleri/değişimleri zorunlu kılmaktadır. (16,22,41,43,47).

Bu yaklaşımla ele alındığında, hemşirelik eğitim programlarının moral değerler, iletişim ve sosyal süreçler dikkate alınarak; ileri teknolojiyi doğru ve etkin kullanabilecek, teknolojinin, hemşireliğin özüne ve eğitimine etkilerini; bilimsel, ekonomik, sosyal ve etik boyutlarıyla sürekli değerlendirip gerekli düzenlemeleri yapabilecek bilgi, beceri, tutum ve davranışa sahip profesyonel hemşireler, nitelikli meslek üyeleri mezun edecek biçimde yapılandırılması oldukça önem taşımaktadır. Bunda da yükseköğretim kurumlarına ve bu kurumda görev alan öğretim elemanlarına büyük sorumluluk düşmektedir. Bu sorumluluk, yükseköğretim kurumlarına, çağdaş teknolojileri eğitime entegre etme ve öğretim elemanlarını gelişen teknolojiye yönelik hizmetiçi eğitim programları ile geliştirme zorunluluğunu getirmektedir. Ancak, bu konuda kurumun sorumluluğu olduğu kadar öğretim elemanlarının da eğitim teknolojisi konusunda kendini geliştirme sorumluluğu olduğu unutulmamalıdır (10,15,43,54,63).

Tüm profesyonel mesleklerde/hemşirelikte teknolojinin doğru ve etkin kullanımı büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda hemşirelik kuruluşları teknolojiyi, hemşirelik uygulamalarının temel yapı taşı olarak kabul etmekte ve teknolojiyi etkili olarak kullanabilme, bilgi, beceri ve tutuma sahip olmayı hemşirelikte aranan bir nitelik olarak vurgulamaktadır. İngiltere Merkez Konseyi (United Kingdom Central Council-UKCC) hemşirelik eğitiminde özellikle yönetim programına giren öğrencilerde, bilgisayar

kullanma gibi bazı teknolojik becerileri aramakta ve teknolojiyi, hemşirenin sahip olması gereken anahtar bir beceri olarak tanımlamaktadır. İngiltere Ulusal Sağlık Hizmeti Bilgi Otoritesi (UK National Health Service Information Authority) kendi bünyesinde çalışan tüm hemşireler için temel yeterlilik olarak Avrupa Bilgisayar Kullanım Lisansı aranmasını önermektedir (83). Bununla birlikte, Amerikan Hemşirelik Yüksekokulları Birliği (1998) (American Association of Colleges of Nursing-AACN), Amerikan Hemşireler Birliği (2001) (American Nurses Association-ANA) ve Pew Sağlık Komisyonu (Pew Health Commission), teknoloji kullanımının 21. yüzyılın en önemli yeterliliği olduğuna ve hemşirelik eğitiminde teknolojinin önemine dikkat çekerek, bu konuda bir kitapçık yayınlamışlardır (19,47). Amerikan Hemşireleri Derneği (2001) (ANA), hemşirelerin, bilgisayar okur-yazar olmalarının ve detaylı bilişim yeterliliklerine sahip olmalarının gerekliliğini vurgulamıştır (47). Aynı zamanda, Hemşirelik Hizmetleri Ulusal Birliği (2003) (The National League for Nursing's Task Group), hemşire eğitimcilerin teknolojik yeterliliklerine ilişkin maddeler geliştirmiş, Tıp Enstitüsü (2001) (Institute of Medicine –IOM), sağlık bakımının daha nitelikli hale getirilmesinde güvenli hasta bakımının sağlanmasına özgü teknolojilerin kullanımı konusunda eğitimin önemini vurgulayarak, bunun sağlanmasına ilişkin öneriler getirmiştir (19). Hemşirelik Ulusal Birliği (1988) (National League for Nursing), bilgisayar teknolojisinin, hemşirelik eğitiminin temel bir ögesi olması gerektiğini ifade etmiş ve hemşirelik okullarının eğitim programlarının akredite olmasını önermiştir (67). Uluslararası Eğitim Teknolojisi Topluluğu (1998) (International Society for Technology in Education-ISTE) eğitim programlarının, öğrencilerde, bilgiye gereksinim duyma ve aradığı bilgiye ulaşabilme, ulaştığı bilgiyi seçme, örgütleme, kullanabilme, problem çözebilme, teknolojiyi etkili olarak kullanabilme, iletişim kurabilme gibi bilgi, beceri ve tutumların kazanılmasına odaklanması gerektiğini vurgulamıştır (34). Avrupa Topluluğu (2000), tüm okullarını internete bağlama ve eğitimin her alanında bilgi teknolojileri kullanma yönünde geleceğe dönük planlar yapmaktadır (3).

Bu gelişmelerin yanı sıra hemşirelik literatüründe teknolojinin önemini vurgulayan görüşler de yer almaktadır. Saba (2001), teknolojinin, hemşireliğin hem bir bilim hem bir sanat olma sürecinde köprü görevi gördüğünü vurgulayarak, profesyonel hemşirelik uygulamalarının bir parçası olması gerektiğini ifade etmiştir. Bakken(2001)

teknolojinin, kanıt temelli hemşirelik uygulamalarının temel yapı taşı olduğunu vurgulamıştır (67). Hemşirelikte teknolojinin önemini vurgulayan bu görüşlerin yanı sıra hemşirelikte teknolojiyi, “hasta bakımında yer alan mekanik cihazlar ve bunlara ilişkin işlem ve aktiviteler” olarak ele alan görüşlere de rastlamak mümkündür (13,18). Stagers ve arkadaşları da (2001), sağlık bakımı hizmetlerinde doğru ve etkin karar vermede teknolojinin önemli rolü olduğunu ve hemşirelik eğitim programlarında teknolojiye yer verilmesi gerektiğini vurgulamışlardır (47).

Uluslararası düzeyde kuruluşlar tarafından konu ile ilgili birçok öneri geliştirilmiş olmasına rağmen ülkemizde, konu ile ilgili geleceğe dönük önerilerin yok denecek kadar az olduğu görülmekte; ancak, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye Bilişim Şurası Eğitim Çalışma Grubu ve Devlet Planlama Teşkilatının teknoloji ile ilgili bazı önerilerinin, hedeflerinin yer aldığı görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın (2000) bilgi teknolojileri ile ilgili hedefleri arasında, Temel Eğitim Programı kapsamında öğretmen ve öğrencileri bilgisayar okur-yazarı yapmak, okullara bilgi teknolojisi sınıfı kurmak ve bilgi teknolojisi koordinatörünün eğitimi gerçekleştirilmek yer almaktadır. Türkiye Bilişim Şurası Eğitim Çalışma Grubu (2002) raporunda, “toplumun düşünme, öğrenme ve iletişim alışkanlıklarının geleceğin gereksinimlerine göre bilişim teknolojileriyle değiştirilmesi” yönünde bir yapılanmaya gidilmesi gerektiğini belirtmiştir (3,7). Devlet Planlama Teşkilatının, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında bilgi teknolojileri ile ilgili hedeflere yer verdiği görülmektedir (68,79):

- Bilgi teknolojileri, bilgi ve bilişim hizmetlerini ön plana çıkaran stratejilerin geliştirilmesi,
- Bilgi teknolojileri alanında yetişmiş insan gücü açığının giderilmesi,
- Bilgiye dayalı ekonominin hayat geçirilebilmesi için bilgi teknolojileri yatırımlarının artırılması,
- İnternet alt yapısının ülke insanlarına hizmet edebilecek yaygınlıkta, kapasitede ve ucuzlukta olması,
- Bilgisayar ve internet aracılığı ile evde uzaktan eğitim olanakları sağlanması ve geliştirilmesi,

- Anaokullarından üniversitelere kadar örgün ve yaygın eğitim öğretim programlarının bütün aşamalarında internet ve çoklu ortama dayalı bilgi teknolojileri ve bilgi hizmetlerinin kullanılması,
- Kamu kurumları, şirketler, sivil toplum örgütleri ve üniversiteler arasında işbirliğinin geliştirilmesi,
- Eğitimcilerin yönlendirici olarak yetiştirilmesi,
- Bilişim teknolojileri alanındaki insan gücü açığının sertifika programları ile kapatılması,
- Bilgi toplumuna geçiş ile ilgili tüm yasal düzenlemelerin yapılması şeklinde sıralanmaktadır.

Teknolojinin bireysel ve mesleki yaşama etkisinin, öneminin anlaşılması, geçmişteki hemşirelik eğitiminin ve hemşirelik uygulamalarının anlaşılmasını sağladığı gibi günümüz eğitiminin anlaşılmasında ve geleceğin planlanmasında etkin rol oynamaktadır. Teknoloji bilgisi ve kullanımı, mezun hemşirelerin pozisyonlarına, eleştirel düşünme becerilerine, sorun çözme ve karar verme becerilerine, düşünce ve davranışlarına nitelik kazandıracığı gibi; eğitim ve uygulamadaki en son gelişmelerden haberdar olunmasını da sağlayacaktır (10,11,13,22,53,75).

Ülkemizdeki durum ele alındığında, eğitimde teknolojinin bu kadar önemli olduğunu vurgulayan literatüre ve sağlık bakımı alanındaki yaygın kullanımına karşın, teknolojinin hemşirelik eğitime entegre edilmesine yeterince önem verilmediği, teknolojik gelişmeleri diğer alanlara göre geriden izlediği söylenebilir. Bu bağlamda, hemşirelerin bugün ve gelecekte daha kapsamlı ve nitelikli bakım verebilmeleri için profesyonel hemşirelik eğitiminde teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması oldukça önemlidir (11,13,22,30,75,76).

2.4. Hemşire Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin Tutumlarını Etkileyen Faktörler

Gelişen ve değişen teknoloji, eğitimin ayrılmaz bir parçası haline gelmiş ve bu durum, teknolojinin eğitime entegre edilmesinde eğitimcileri anahtar konuma getirmiş, mesleki nitelik, rol ve sorumlulukları açısından bazı değişimlere yol açmıştır (6,15,16,28,30,51).

Bu yaklaşımla literatür incelendiğinde eğitimcide bulunması gereken temel teknolojik bilgi, beceri ve tutumların tanımlandığı görülmektedir. Uluslararası Eğitim Teknolojisi Topluluğu (2000) (International Society for Technology in Education-ISTE), eğitimcilerde bulunması gereken teknolojik becerileri (34);

- Teknoloji okuryazarı olma,
- Eğitimde teknoloji kullanabilme,
- Öğrenenleri teknoloji kullanmaya yönleltebilme,
- Bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma becerilerinin kazanılmasında öğrenciye destek olma,
- Öğrenme ortamını, öğrencilerin teknoloji kullanabilecekleri şekilde düzenleyebilme,
- Mesleki gelişimleri ve deneyim paylaşımı için meslektaşları ile internet üzerinden işbirliği yapabilme şeklinde özetlemektedir.

Bailey ve Lumley (1997) eğitimcileri ve eğitim yöneticilerini eğitimde teknoloji lideri olarak tanımlamakta ve sahip olmaları gereken becerileri (6);

- Teknolojiyi model alma,
- Teknolojinin eğitime entegrasyonunda disiplinlerarası işbirliği yapabilme,
- Teknolojiyi kullanacak kişilerin eğitiminin önemine inanma ve bunun için ortam sağlama,
- Teknolojinin eğitimi nasıl etkileyebileceğini, bir başka deyişle geleceği tahmin edebilme şeklinde sıralamaktadır.

Bailey (2000), teknoloji lideri olarak eğitimcilerin ve yöneticilerin, değişim süreci, öğretim -öğrenme süreci, planlama, etik, güvenlik, teknolojik altyapı, teknoloji desteği, liderlik ve özellikle teknolojik değişimlerin eğitime olan etkilerini bilmelerinin gerekli olduğunu ifade etmektedir (14).

Öğretim elemanlarının dolayısıyla hemşire eğitimcilerin başarılı bir şekilde teknolojiyi eğitime entegre edebilmeleri yukarıda sözü edilen niteliklere bağlıdır. Ancak, eğitimcilerin teknolojiye yönelik bilişsel ve psikomotor niteliklerinin tek başına yeterli olmadığı, duyuşsal niteliklerinin de çok önemli olduğu unutulmamalıdır. Teknolojiye karşı olumlu tutum geliştiren öğretim elemanlarının olumsuz tutum geliştiren öğretim elemanlarından daha başarılı olacağı ilgili araştırmalarda da vurgulanmaktadır (3,6,15,22,35,50,51).

Bu yaklaşımla tutum tanımları incelendiğinde; Eğitim Sözlüğü'nde, "bireyleri belli insanlar, nesnelere ve durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilim", Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde, "tutulmuş yol, davranış" olarak tanımladığı görülmektedir. (21,78). Altun ise tutumu; "insanların herhangi bir nesneye, olguya, insanlara ilişkin olumlu ve olumsuz tavırları ve tepkileri" olarak açıklamaktadır. Tutum teknoloji açısından tanımlandığında, "bireylerin teknolojiye ilişkin olumlu veya olumsuz tavır ve tepkileri" olarak ifade edilebilir (6).

Weil ve Rosen (1990) yaptıkları bir araştırmada; teknoloji ile barışık olmayan kişilerin, kurumlarda teknolojik rahatsızlıklara yol açtığını, özellikle eğitimcilerin teknolojiye karşı olumsuz tutumları ve kaygıları varsa, bunun öğrencilere de yansıdığını saptamışlardır. Teknolojiye karşı kaygısı olan eğitimcilerin, teknolojiye karşı kaygısı olmayan eğitimcilere göre teknolojiye çok fazla gereksinim duymayacaklarını ve teknolojiyi daha az kullanacaklarını, teknolojinin eğitime entegrasyonunun başarılı olmasının ise ancak teknolojiye karşı olumlu tutum geliştiren ve kaygı düzeyi en az olan eğitimci, yönetici ve öğrencilerle mümkün olacağını ifade etmişlerdir. Aynı araştırmacılar, teknolojiyi kullanan yükseköğretim kurumlarının çağın gereklerine daha uygun eğitim verdikleri düşüncesiyle daha çok öğrenci tarafından tercih edileceklerini;

bunun da teknolojiye çok fazla yer vermeyen eğitimcilerin kaygı geliştirmelerine neden olabileceğini ifade etmektedirler (35,36).

Öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumunu etkileyen bazı etmenlerin olduğu gözardı edilmemelidir. Literatürde sıklıkla teknolojiye ilişkin tutumu; yaş, akademik unvan, cinsiyet, çalışma yılı, mezun olunan son eğitim programı, teknolojik olanaklar, deneyim, yönetsel destek, motivasyon, geleneksel eğitim yaklaşımı gibi etmenlerin etkilediği vurgulanmaktadır (3,15,35,50,51,54,71).

İlgili çalışmalarda özellikle eğitimcilerin eğitim yaklaşımları ile teknolojiyi kullanmaları arasında güçlü bir ilişki olduğu, eğitimcilerin eğitim inançlarının ve uygulamalarının, onların teknolojiyi kullanıp kullanmamalarını büyük oranda etkilediği vurgulanmaktadır. Teknolojiyi kendi öğrenme etkinliklerinde kullanmış olan öğretmenlerin, teknolojiyi daha güvenle ve olumlu tutumla algıladıkları; öğretme etkinliklerinde teknolojinin olumlu katkısına tanık olan öğretmenlerin teknolojinin yardımına başvurmaktan kaçınmadığı ve teknoloji entegrasyonu konusunda öğretmenlerin deneyim ve bilgiye sahip olmasının gerekli olduğu ifade edilmektedir. Öğretmenlerin teknoloji hakkındaki bilgisi ile teknolojiye karşı tutumlarının son derece ilişkili olduğu, teknoloji bilgi ve becerisi daha fazla olan eğitimcilerin teknoloji kullanımına yönelik daha olumlu tutumları olduğu; yazılımlar ve donanımlar konusundaki bilgi eksikliğinin de genel bir engel olduğu vurgulanmaktadır. Öte yandan teknolojinin sürekli değişen bir olgu olarak algılanması, teknolojinin öğretilmede kullanılmasını zorlaştıran başka bir engel olarak tanımlanmaktadır. Öğretmenlerin teknoloji kullanım deneyimlerinin onların teknoloji destekli öğretilme yönelik inançlarını etkilediği; hizmet içi ve öncesi eğitimlerin teknoloji kullanımı konusunda öğretmenlerin algılarını değiştirmede etkili olduğu da açıklanmaktadır (3,15,50,51,52,71).

Amerika'da 1995 yılında 4200 yükseköğretim kurumunda yapılan bir çalışmada; öğretilim üyelerinin bilgisayar kullanımı, kullanım sıklığı, cinsiyet, yaş, bütçe, idari görev, yönetimin ilgisizliği, hizmet içi eğitimin olmaması, çağdaş yöntemleri kullananların ödüllendirilmemesi gibi etmenlerin tutumu etkilediği belirlenmiştir (54).

Meral ve arkadaşlarının yaptıkları çalışmada (1999), öğretim elemanlarının öğretim süreçlerinde teknoloji kullanımına ilişkin tutumlarını; görev yaptıkları okul, mezun oldukları son eğitim programı, cinsiyet, akademik unvan, yaş, görev süresi gibi etmenlerin etkilediği belirlenmiştir (51).

Meral ve Çolak (2002) çalışmalarında, yaş, mesleki kıdem gibi faktörlerin öğretim elemanlarının teknoloji kullanımını etkilediğini saptamışlardır (50).

İnce (2004) yaptığı çalışmada, yaş, mesleki kıdem gibi faktörlerin ilköğretim okul müdürlerinin teknolojiye ilişkin tutumunu etkilediğini belirlemiştir (35).

Öte yandan Bakioğlu ve Hacıfazlıoğlu (2004) yaptıkları çalışmada, mesleki kıdem ve yaş etmenlerinin öğretim elemanlarının teknoloji kullanımına yönelik tutumlarını etkilediği kadar, bu uygulamayı kısıtlayıcı ya da motivasyon azaltıcı başka etmenleri de belirlemişlerdir. Bunlar; sınıftaki öğrenci sayısının fazla olması nedeni ile öğretimin niteliğinin olumsuz etkilenmesi, fazla ders yükünün farklı öğretim yöntem ve teknolojik araç-gereçleri kullanma isteğine engel olması, araştırma olanaklarının sınırlılığı, teknolojik araç-gereçlerin temin edilmesinde sıkıntı yaşanması ve kurumdaki teknolojik imkanların sınırlı olması şeklinde sıralanmıştır (15).

Meslek üyelerini/hemşireleri geleceğe hazırlamak ve kaliteli hemşirelik bakımı sunulmasını sağlamak için hemşire eğitimcilerin; hemşirelik eğitimi ve uygulamalarında teknolojiye ilişkin olumlu bilgi, beceri ve tutuma sahip olmaları ve bunu yaşama geçirmeleri oldukça önemlidir (13,16,22,47).

2.5. Hemşirelik Eğitiminde Kullanılan Geleneksel ve Çağdaş Teknolojik Araç-Gereçler

Bilgi toplumu teknolojik altyapı ile sınırsız olarak gelişmektedir. Bu gelişim, günümüz eğitim sisteminde eğitim teknolojisi alanındaki araç-gereçlerin kullanılmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Eğitimde bilginin çok çeşitli kanallardan elde edilmesine karşılık, ilköğretimden yükseköğretime kadar her aşamada eğitimci merkezli geleneksel

yapı korunmaktadır. Günümüzde değişen ve gelişen teknoloji, bu yaklaşımın, öğrenci merkezli yaklaşıma dönüşmesini zorunlu kılmaktadır. Bu yaklaşım, öğrenciyi aktif, eğitimciyi ise, bilgi veren konumundan çıkarıp, bilgiye ulaşma, öğrenmeyi öğrenme konusunda yol gösteren konumuna dönüştürmüştür. Bu durum, eğitim ortamlarının teknolojik araç-gereçlerle donanık olmasını ve eğitiminin ve öğrencinin eğitimde teknolojik araç-gereçleri kullanmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu zorunluluk, geleneksel araç-gereçlerin terk edilmesi anlamına gelmeyip; geleneksel ve çağdaş teknolojinin birbirlerini destekler biçimde kullanılmasını gerektirmektedir. Bu yaklaşımla hemşirelik eğitiminde sıklıkla kullanılan geleneksel ve çağdaş teknolojiler ele alınmaktadır (2,4,28,51,62,65,70,75).

Geleneksel anlamda teknoloji, kültür dışı bir kavram olarak algılanmakta, geleneksel eğitim teknolojileri; insan ve doğa arasındaki değişmeyen dengeyi esas alırken, daha çok görselliği ön plana çıkarmaktadır. Yazı tahtası, yazılı materyaller, poster-afişler, model ve numuneler, büyük boy resimler, basılı materyaller (kitap, vb.), bülten tahtaları, döner levhalar geleneksel eğitim teknolojileri arasında sayılabilir (4,32,37,70,84).

Çağdaş anlamda teknoloji, kültürün bir boyutu olarak algılanmakta, çağdaş eğitim teknolojileri, insan ve doğa arasındaki değişen dengelere önem vermekte ve birden fazla duyu organına hitap etmektedir. Bilgisayar, internet, simülasyonlar, radyo, film, digital kamera, tepegöz-saydam, slayt projektörleri, video kaset ya da VCD, DVD, televizyon, film şeritleri, data projeksiyon, ses kasetleri ya da plak, CD, episkop (Opak projektörü) çağdaş eğitim teknolojileri arasında sayılabilir (4,32,37,39,70,84).

Daha önce de sözü edildiği gibi, eğitimde teknoloji dendiğinde akla öncelikle bilgisayar sistemleri gelmektedir. Bu yaklaşım günümüz eğitim sisteminde dolayısıyla hemşirelik eğitiminde bilgisayar ve simülasyon teknolojilerini öne çıkarmıştır. Özellikle simülasyon insanı merkeze alan hemşirelik gibi uygulamalı mesleklerde, gerçek yaşama ait durumların temel özelliklerinin yeniden üretilmesi özelliği ile ayrı bir öneme sahiptir (28,35,39,48,66). Bu özelliğinin yanı sıra, simülasyon teknolojisi;

- Klinik ortamları gerçek ortamlara dönüştürmesi,

- Hasta güvenliğini tehdit edecek unsur içermemesi,
- Aktif öğrenmeyi sağlaması,
- Özel ve hastaya özgü durumlar sunması,
- Hataların düzeltilebilir olması ve hemen tartışılması,
- Bütün öğrenciler için tutarlı ve karşılaştırılabilir deneyimler sağlaması özelliği ile de hemşirelik eğitiminde oldukça önem kazanmıştır (39,41,48,66).

Genel bir yaklaşımla, eğitimde teknoloji kullanmanın önemi ise,

- Eğitim hizmetlerini daha geniş kitlelere götürmesi,
- Eğitimin daha etkili ve sürekli olmasını sağlaması,
- Eğitimin bilimsel niteliğini arttırması,
- Kalıcı izli öğrenmeler oluşturması,
- Öğrencilerin konuya ilgi duymalarını sağlaması, değişik ve çeşitli olması,
- Öğrenmede güdü sağlaması,
- Duyuşsal açıdan zenginleştirilmesi,
- Bilginin hızla yayılmasını sağlaması,
- Eğitimde fırsat eşitliği sağlaması,
- Gerçekçi olması,
- İleri öğrenmeleri desteklemesi,
- Bilgilerin somut olarak algılanmasına yardım etmesi şeklinde sıralanabilir (31,35,37,39,63,65,70).

Eğitimde kullanılan teknolojik araç-gereçlerin, bu olumlu özelliklerinin yanında; mekandan kaynaklanan sınırlı kullanım, teknolojiye bağımlı olma, yabancılaşma, yalnızlaşma, bireyselleşme ön plana çıkartma, öğrenme gereksinimine ve düzeyine, öğrenci-konu ve ortama uygun olmama, araç-gereçlerin karmaşık yapısının kullanımı zorlaştırması, eğitimci ve öğrenen arasındaki etkileşimi azaltma gibi olumsuz özellikleri de vardır. Bir eğitimcinin teknolojiyi kullanırken bu özellikleri dikkate alması, öğretme-öğrenme sürecinin etkin kılınması açısından önemlidir. Bu özelliklerin yanı sıra, eğitimcinin araç-gereç seçiminde dikkat etmesi gereken bazı temel noktalar vardır. Bunlar; öğrencilerin gelişim ve hazırbulunmuşluk düzeyine

uygunluk, eğitimcinin yeteneği, eğitim hedeflerine ulaşmaya yardım etmesi, öğrenci sayısının, eğitim ortamının fiziki şartlarının uygunluğu, okul yönetimi tarafından temin edilebilir olma şeklinde özetlenebilir. Eğitimcilerin, bunları bilerek kullanmaları, bu konuda bilgi sahibi olmaları ve bu olumsuzlukları dikkate alarak eğitim sürecini iyi planlamaları gerekmektedir (3,39,44,65,73,77,81).

2.6. İlgili Araştırmalar

Yurt içinde ve yurt dışında eğitim ve hemşirelik alanında teknoloji konusunda yapılan araştırmalar incelendiğinde genellikle bilgisayar ve internet kullanımına odaklanıldığı görülmektedir.

Meral ve Çolak'ın (2002), Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarının teknoloji kullanım profili konulu çalışmalarında; öğretim elemanlarının, teknoloji kullanımına yönelik olumlu tutum sergiledikleri, özellikle yeni teknolojileri kullanma yönünde istekli oldukları, yaş ve mesleki kıdem ve derslerde eğitim teknolojilerini kullanma sıklığının teknolojiye ilişkin tutumu etkilediği belirlenmiştir. Bununla birlikte, öğretim elemanlarının en çok kullandıkları teknolojik araç ve gereçlerin tepegöz, bilgisayar ve yazı tahtası olduğu görülmüştür (50).

Altun'un (2002), okul yöneticilerinin teknolojiye karşı tutumlarını incelediği çalışmada, okul yöneticilerinin genellikle teknolojiye ilişkin olumlu tutum eğiliminde oldukları saptanmıştır (6).

İnce'nin (2001), İstanbul'da özel bir ilköğretim okulunda öğretmenlerin teknolojiye/bilgisayara karşı tutum, kaygı ve düşüncelerinin incelendiği çalışmada, kişisel bilgisayara sahip olmanın ve yaşın teknolojiye karşı kaygıyı etkilediği; yaş, mesleki kıdem, cinsiyet ve branşın teknolojiye karşı tutumu etkilemediği saptanmıştır (36).

Bakioğlu ve Hacıfazlıoğlu tarafından yapılan (2004), “oğretimde teknolojinin kullanımını konusunda üniversite yönetiminden beklentiler: oğretim elemanları ve oğrencilerin görüşleri” konulu çalışmada; eğitimde teknoloji kullanımını, oğretim elemanlarının yaşı, deneyimi ve branşının etkilediği; sınıftaki oğrenci sayısının fazla olması, araştırma olanaklarının sınırlılığı, kurumun olanaklarının az olması ve iş yükünün fazla olmasının engellediği belirlenmiştir. Bununla birlikte, oğretim elemanlarının en çok kullandığı araç-gerecin başında tepegözün ve arkasından bilgisayar-internetin geldiği görülmüştür (15).

Meral, Zereyak ve Genç’in (1999) oğretim elemanlarının oğretim süreçlerinde teknoloji kullanımına ilişkin yaklaşımları konulu araştırmasında, oğretim elemanlarının görev yaptıkları kurumlarda eğitim teknolojilerini yeterli düzeyde kullanmadıkları; tamamına yakınının, teknolojilerin geleneksel yöntemler kadar etkili olduğunu düşünmelerine karşın, geleneksel sınıf ve oğretim alışkanlıklarından vazgeçemedikleri görülmüştür. Bu da, oğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin olumsuz tutum sergiledikleri şeklinde ifade edilmiştir (51).

Baytekin ve arkadaşlarının (2000) eğitim teknolojisi açısından öğrenim ve oğretimde oğretmenin ders ortamından yararlanması konulu çalışmasında, oğretmenlerin kendi eğitim yaşantılarında kullanılan araç-gereçlere, eğitim etkinliklerinde öncelikli olarak yer verdikleri; bir başka ifadeyle, kendi öğrenimleri sırasında edindikleri deneyimlerini mesleki yaşamlarına aktardıkları saptanmıştır (17).

İşman’ın (2002) oğretmenlerin eğitim teknolojileri yönündeki yeterliliklerini ele alan çalışmasında; oğretmenlerin, öğrenmeyi güdüleyen ve arttıran eğitim teknolojilerini eğitim ortamlarında yeteri kadar kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra erkek oğretmenlerin teknoloji kullanmaya daha meyilli oldukları, 40 yaşın altındaki oğretmenlerin teknolojiye ilişkin daha olumlu bir tutum sergiledikleri, mesleki deneyimi 15 yıldan az olan oğretmenlerin teknoloji kullanımı hakkında daha istekli oldukları ve oğretmenlerin eğitim düzeyi yükseldikçe teknolojiye ilişkin olumlu tutum sergiledikleri belirlenmiştir. Öte yandan, yazı tahtası ve kitap gibi geleneksel

eğitim teknolojilerinin, çağdaş eğitim teknolojilerine göre çok daha fazla kullanıldığı görölmüştür (37).

Özdilek'in (2004), Türk üniversite rektörlerinin internet ve elektronik posta kullanımlarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada; rektörlerin interneti kullanım düzeylerinin çok düşük olduğu, internet ve elektronik posta ile tanışmalarının 3 ila 13 yıllık bir geçmişe dayandığı sonucuna varılmıştır. Öte yandan rektörler, günde ortalama iki saatlerini internette geçirdiklerini ve bu süreyi ağırlıklı olarak bilimsel çalışmaların takibinde kullandıklarını ifade etmişlerdir (58).

Ege ve Sezer'in (2004) bilgi teknolojilerinin kullanımı ile akademik verimlilik arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında; öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun, bilgisayar ve interneti, bilimsel çalışmaları tarama amaçlı kullandıkları, bilgisayar ve projeksiyon cihazının eğitim etkinliklerinde kullandıkları önemli araçlar olarak ifade ettikleri saptanmıştır. Bunun yanı sıra, bilgisayar ve interneti kullanmayanların neden olarak yetmiş kalifiye eleman yetersizliği, bilişim teknolojisiyle ilgili bilgi yetersizliği, bilgisayar teknolojisi ile ilgili alt yapı yetersizliği ve ödenek yetersizliğini ifade ettikleri görölmüştür (25).

Özan ve arkadaşları (2004) tarafından yapılan öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanmaya yönelik tutumları konulu çalışmada; öğretmenlerin hizmet yıllarının, bilgi teknolojilerini kullanmaya yönelik tutumlarını etkilediği; 1-5 yıl arasında hizmet yapan öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanma konusunda daha olumlu tutuma sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, ders saatleri dışında bilgisayar laboratuvarını kullanma konusunda istekli olan öğretmenlerin, istekli olmayan öğretmenlere göre bilgi teknolojilerini kullanım konusunda daha olumlu tutuma sahip olduğu saptanmıştır (56).

Karabacak (2004) tarafından yapılan, üniversite düzeyinde bilgisayar destekli eğitim ile öğrenci başarısını artırma ve bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirme konulu çalışmada, dönem içinde " Bilgisayara Giriş" dersinde başarılı olamayıp, yaz okuluna gelen öğrencilerin bilgisayara karşı tutumlarının, oldukça düşük çıktığı, hatta bilgisayardan korktukları ancak, dersin bilgisayar destekli eğitim ve yazılı materyalle

işlenmesi sonucunda öğrencilerin başarı grafiğinin arttığı ve bilgisayarı öğrenme korkularının yerini olumlu tutuma bıraktığı saptanmıştır. (42).

Aştı'nın (2001), öğrenci hemşirelerin bilgisayar kullanımı ve bilgisayardan yararlanma durumları konulu çalışmasında, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun hemşirelik eğitiminde teknolojik gelişimin çok önemli olduğunu ve hemşirelik eğitimi ve uygulamalarında bilgisayar kullanımının, öğrenmeyi ve profesyonel gelişimi desteklediğini, bilgi kaynağını zenginleştirdiğini, yenilik ve araştırmaların izlenmesine olanak sağladığını ifade ettikleri görülmüştür (12).

Wishart ve Ward'ın (2002), hemşirelik öğrencileri ile eğitim fakültesi öğrencilerinin, bilgi teknolojisine ilişkin tutumlarını ve kullanım durumlarını inceledikleri çalışmalarında, eğitim fakültesi öğrencilerinin bilgisayarla ilgili geçmiş deneyimlerinin daha fazla olduğu ve bilgisayarı daha fazla kullandıkları ve her iki gruptaki öğrencilerin bilgisayara karşı olumlu tutumla ilgili kontrol odağına sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca, eğitim fakültesi öğrencilerinin, hemşirelik öğrencilerine göre daha fazla kontrol odağına sahip olduğu ve dolayısıyla bilgisayar kullanımına ilişkin daha az korku/kaygı taşıdıkları görülmüştür (83).

Bonnel, Wambach ve Connors (2005), Kansas Üniversitesi online hemşire eğitimci sertifika programı kapsamındaki “Teknoloji ile Öğretim” konusuna ilişkin öğrenci görüşlerini ele aldıkları çalışmada, öğrencilerin, teknolojiyi kullanmanın öğrenmeyi kolaylaştırdığını, yaratıcılığı arttırdığını, özgüvenlerini arttırdığını ve kendilerini geleceğe hazırlamada etkin olduğunu ifade ettikleri, eğitimcilerin görüşlerinin de bunu desteklediği görülmüştür (19).

Wilson (1991), hemşire öğrencilerde bilgisayar anksiyetesi konulu araştırmasında; hemşire öğrencilerde bilgisayar anksiyetesine sahip olanların anksiyetelerinin cinsiyet, programın yeri, tipi ve bilgisayar deneyimine bağlı olarak değiştiğini saptamıştır (82).

Özkütük ve Orgun'un (2004) hemşire öğretim elemanlarının internet kullanma düzeylerini ve bilgisayar kullanımına ilişkin görüşlerini belirleme amacıyla yapmış oldukları çalışmalarında, öğretim elemanlarının bilgisayar kullanımına ilişkin görüşlerinin olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akademik unvan faktörü incelendiğinde, araştırma görevlileri ve öğretim görevlilerinin internet kullanma düzeylerinin daha yüksek olduğu; evinde (kişisel) bilgisayara sahip olan ve bilgisayarı seven öğretim elemanlarının internet kullanma düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Öte yandan öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğu, bilgisayarla ilgili işlerden hoşlandığını ve bilgisayar yolu ile öğrenmeyi tercih ettiğini belirtirken; yarısına yakını, bilgisayarın insanlar arasındaki iletişimi engellemediğini ve insanları tembelleştirmeyeceğini ifade ettikleri görülmüştür (59).

Gül ve arkadaşlarının (2003), hemşireler arasında bilgisayar ve internet kullanım sıklığını inceledikleri çalışmalarında; hemşirelerin çalıştıkları klinikte ve evde bilgisayar ve internet kullandığı, klinikte hemşirelik kayıtları için evlerinde ise eğlence amaçlı kullandıkları belirlenmiştir (29).

Koç (2003), "hemşirelerin işlevlerinde bilgisayar kullanmalarına ilişkin görüş ve kaygılarının belirlenmesi ve eğitimin etkinliği" konulu çalışmasında; hemşirelerin büyük çoğunluğunun ev ve işyerinde bilgisayar kullandığı, bunların başında bankamatik, bilgisayarda yazı yazma ve bilgisayar oyunlarının yer aldığı belirlenmiştir. Bu çalışmada hemşireler, iş yükünün çok olması, bilgisayarı uygulama işlevlerinin bir parçası olarak görmemeleri, bilgisayar ile neler yapılabileceğini ve işlerin nasıl düzenleneceğini bilmemeleri ve bu konuda belirli bir eğitim almamalarının bilgisayar kullanımını etkilediğini ve eğitimin bilgisayar kullanımını olumlu yönde etkilediğini ifade etmişlerdir (45).

Konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, hemşire öğretim elemanlarının tutumunu ele alan çalışmaların yok denecek kadar az olduğu söylenebilir.

3. MATERYAL VE METOD

3.1. ARAŞTIRMANIN TİPİ

Araştırma, hemşirelik ve sağlık yüksekokulları'ndaki hemşire öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla planlanmış, tanımlayıcı niteliktedir.

3.2. ARAŞTIRMANIN YERİ

Araştırma, İstanbul ilinde devlet ve vakıf üniversiteleri içinde yer alan hemşirelik ve sağlık yüksekokulları'nda gerçekleştirilmiştir.

3.3. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde devlet ve vakıf üniversiteleri içinde yer alan hemşirelik ve sağlık yüksekokulları'nda görevli hemşire öğretim elemanları (179 kişi) oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiş olup, öğretim elemanlarının gönüllü katılımı esas alınmıştır. Araştırma, bir hemşirelik (vakıf) yüksekokulunun araştırmaya katılmaması, 4 bilgi formunun hatalı doldurulduğu için değerlendirmeye alınamaması, 12 öğretim elemanının izinli olduğu için katılamaması ve araştırmacının sonuçların güvenilirliği açısından bilgi formu doldurmaması nedeniyle 162 öğretim elemanı ile gerçekleştirilmiştir.

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma 2003-2004 öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada verilerin toplanmasında, araştırmacı tarafından literatür ışığında geliştirilen sosyo-demografik özelliklere ilişkin 13 sorudan oluşan bilgi formu (EK-1) ve Sadegül Akbaba Altun tarafından geliştirilen, geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılarak alpha katsayısı .91 bulunan, Melek Giray İnce tarafından yapılan çalışmada alpha katsayısı

.93 olan ve çalışmamızda alpha katsayısı .89 bulunan “Teknolojiye Karşı Tutum ” isimli ölçek (EK-2) kullanılmıştır.

Ölçek beşli likert tipindedir (Kesinlikle katılıyorum 5, Katılıyorum 4, Kararsızım 3, Katılmıyorum 2, Kesinlikle katılmıyorum 1) ve 37 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan seçeneklerin ortalama puan karşılıkları;

4.20-5.00 “Kesinlikle katılıyorum”

3.40-4.19 “Katılıyorum”

2.60-3.39 “Kararsızım”

1.80-2.59 “Katılmıyorum”

1-1.79 “Kesinlikle katılmıyorum” şeklindedir.

Ölçek, Teknolojiyi Benimseme (23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, no’lu maddeler), Teknoloji ve Gelişme (18, 20, 21, 22, 37 no’lu maddeler), Teknolojiyi İzleme (6, 9, 11, 13,16, no’lu maddeler), Teknoloji ve Yönetim (5, 8, 10, 12, no’lu maddeler), Teknoloji Korkusu (14, 17, 19, 35, no’lu maddeler), Teknoloji ve İnternet (15, 25, 32, 36, no’lu maddeler), Teknolojiye Güven (31, 33, 34, no’lu maddeler), Teknoloji ve Karamsarlık (1, 3, 7 no’lu maddeler), Teknoloji Kullanımı (2, 4, no’lu maddeler) olmak üzere dokuz boyuttan oluşmaktadır.

Ölçekte yer alan 1,3,5,7,10,12,14,17,19,21,24,26,27,28,30,32,35,36 no’lu maddeler ters puanlanmıştır. Örneğin; “Günlük işlerimde teknolojiden yararlanmaktan kaçınıyorum” ifadesinde, Kesinlikle katılıyorum 1, Katılıyorum 2, Kararsızım 3, Katılmıyorum 4, Kesinlikle katılmıyorum 5 şeklinde puanlandırılmıştır. Ölçekten alınan puan arttıkça teknolojiye ilişkin tutum olumlu yönde artmaktadır.

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırma verileri bilgisayar ortamında İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Biyoistatistik Anabilim Dalı’nda SPSS 11.0 paket programında analiz edilmiştir. Araştırmada, teknolojiye ilişkin tutum ölçeği, maddelerin olumlu ya da olumsuz olmaları dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde, frekans-

yüzdeleme, aritmetik ortalama, gruplar arasındaki farkın belirlenmesinde χ^2 (ki-kare), t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), farkın kaynağının belirlenmesinde Bonferroni ve LSD testleri kullanılmıştır (1,57,69).

3.6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırma İstanbul ilinde devlet ve vakıf üniversiteleri içinde yer alan hemşirelik ve sağlık yüksekokulları'nda görev yapan öğretim elemanları ve “ Teknolojiye Karşı Tutum ” ölçeğindeki maddelerle sınırlıdır.

4. BULGULAR

Araştırma, öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumlarını saptamak ve sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirmek amacıyla İstanbul ilinde devlet ve vakıf üniversiteleri içinde yer alan hemşirelik ve sağlık yüksekokulları'nda görev yapan hemşire öğretim elemanları ile tanımlayıcı tipte bir çalışma olarak gerçekleştirilmiştir.

Elde edilen bulgular öğretim elemanlarının;

- Bazı sosyo-demografik özelliklerini,
- Teknolojiye ilişkin tutumlarını içeren bölümler halinde sunulmuştur.

4.1. ÖĞRETİM ELEMANLARININ BAZI SOSYO-DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Araştırma grubunu oluşturan öğretim elemanlarının bazı sosyo-demografik özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Öğretim Elemanlarının Bazı Sosyo-Demografik Özelliklerinin Dağılımı (N: 162)

SOSYO-DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER	n	%
YAŞ		
24-28	24	14,8
29-33	41	25,3
34-38	36	22,3
39-43	26	16,0
44-48	15	9,3
49 ve üzeri	20	12,3
MEDENİ DURUM*		
Evli	102	63,4
Bekar	59	36,6
MEZUN OLUNAN SON EĞİTİM PROGRAMI		
Lisans	18	11,1
Yüksek lisans	81	50,0
Doktora	63	38,9
KURUM		
Devlet	148	91,4
Vakıf	14	8,6
AKADEMİK UNVAN		
Profesör	16	9,9
Doçent	12	7,4
Yardımcı Doçent	25	15,4
Araştırma Görevlisi	70	43,2
Öğretim Görevlisi	36	22,2
Diğer	3	1,9
AKADEMİSYEN OLARAK ÇALIŞMA YILI		
1 ay-2 yıl	16	9,9
3-5 yıl	36	22,2
6-8 yıl	35	21,6
9-11 yıl	20	12,3
12 yıl ve üzeri	55	34,0

* Bu soruya 1 kişi cevap vermemiştir.

Öğretim elemanlarının yaşlarına göre dağılımları incelendiğinde; % 14,8'inin (24 kişi) 24-28 yaş, %25,3'ünün (41 kişi) 29-33 yaş, %22,3'ünün (36 kişi) 34-38 yaş, %16,0'mının (26 kişi) 39-43 yaş, %9,3'ünün (15 kişi) 44-48 yaş, %12,3'ünün (20 kişi) 49 yaş ve üzeri yaşlarda oldukları belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının medeni durumlarına göre dağılımları incelendiğinde; %63,4'ünün (102 kişi) evli, %36,6'sının (59 kişi) bekar olduğu belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının mezun oldukları son eğitim programına göre dağılımları incelendiğinde; %11,1'inin (18 kişi) lisans, %50,0'sinin (81 kişi) yüksek lisans, %38,9'unun (63 kişi) doktora mezunu olduğu saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kuruma göre dağılımları incelendiğinde; %91,4'ünün (148 kişi) devlet, %8,6'sının (14 kişi) vakıf üniversitesinde çalıştığı belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının akademik ünvanlarına göre dağılımları incelendiğinde; %9,9'unun (16 kişi) profesör, %7,4'ünün (12 kişi) doçent, %15,4'ünün (25 kişi) yardımcı doçent, %43,2'sinin (70 kişi) araştırma görevlisi, %22,2'sinin (36 kişi) öğretim görevlisi oldukları belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının akademisyen olarak çalışma yıllarına göre dağılımları incelendiğinde; %9,9'unun (16 kişi) 1ay-2yıl, %22,2'sinin (36 kişi) 3-5 yıl, %21,6'sının (35 kişi) 6-8 yıl, %12,3'ünün (20 kişi) 9-11 yıl, %34,0'ünün (55 kişi) 12 yıl ve üzeri olduğu belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumdaki yönetsel sorumluluklarına göre dağılımları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2: Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumdaki Yönetsel Sorumluluklarına Göre Dağılımları (N: 162)

KURUMDAKİ YÖNETSEL SORUMLULUK	n	%
Müdür	3	1,9
Müdür Yardımcısı	6	3,7
Yönetim Kurulu Üyesi	5	3,1
Anabilim Dalı Başkanı	11	6,8
Sorumluluğu Olmayan	137	84,6

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumdaki yönetsel sorumluluklarına göre dağılımları incelendiğinde; %1,9'unun (3 kişi) müdür, %3,7'sinin (6 kişi) müdür yardımcısı, %3,1'inin (5 kişi) yönetim kurulu üyesi, %6,8'inin (11 kişi) anabilim dalı başkanı, %84,6'sının (137 kişi) herhangi bir yönetsel sorumluluğu olmadığı belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumlarına göre dağılımları Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3: Öğretim Elemanlarının Teknoloji ile İlgili Eğitim Programına Katılma Durumlarına Göre Dağılımları (N: 162)

TEKNOLOJİ İLE İLGİLİ EĞİTİM PROGRAMINA KATILMA DURUMU *	n	%
Evet	47	30,1
Hayır	109	69,9

* Bu soruya 6 kişi cevap vermemiştir.

Öğretim elemanlarının teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumlarına göre dağılımları incelendiğinde; %30,1'inin (47 kişi) katıldığı, %69,9'unun (109 kişi) katılmadığı, katılanların %91,5'inin (43 kişi) bu programdan yararlandığı, %8,5'inin (4 kişi) yararlanmadığı belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının kişisel bilgisayara sahip olma durumlarına göre dağılımları Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4: Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgisayara Sahip Olma Durumlarına Göre Dağılımları (N: 162)

KİŞİSEL BİLGİSAYARA SAHİP OLMA DURUMU *	n	%
Evet	155	96,3
Hayır	6	3,7

* Bu soruya 1 kişi cevap vermemiştir.

Öğretim elemanlarının kişisel bilgisayara sahip olma durumlarına göre dağılımları incelendiğinde; %96,3’ünün (155 kişi) sahip olduğu, %3,7’sinin (6 kişi) sahip olmadığı saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumun teknolojik donanımına ve kurumundaki teknolojik donanımdan yararlanma durumlarına ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5: Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumun Teknolojik Donanımına ve Kurumundaki Teknolojik Donanımdan Yararlanma Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı (N: 162)

KURUMUN TEKNOLOJİK DONANIMI	n	%
Yeterli	42	25,9
Yetersiz	120	74,1
KURUMUNDAKİ TEKNOLOJİK DONANIMDAN YARARLANMA DURUMU *		
Evet	117	74,1
Hayır	41	25,9

* Bu soruya 4 kişi cevap vermemiştir.

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumun teknolojik donanımına ilişkin görüşlerinin dağılımı incelendiğinde; %25,9'unun (42 kişi) yeterli, %74,1'inin (120 kişi) yetersiz bulduğu saptanmıştır. Öğretim elemanlarının kurumundaki teknolojik donanımdan yararlanma durumlarına ilişkin görüşlerinin dağılımı incelendiğinde; %74,1'inin (117 kişi) yararlandığı, %25,9'unun (41 kişi) yararlanmadığı, yararlanmayanların; yönetsel, ve herkese eşit hak/fırsat verilmemesi gibi nedenleri ifade ettikleri belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının eğitim etkinliklerinde kullandıkları teknolojik araç-gereçlerin dağılımı Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: Öğretim Elemanlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullandıkları Teknolojik Araç-Gereçlerin Dağılımı (N: 162)

TEKNOLOJİK ARAÇ-GEREÇLER *	EVET		HAYIR	
	n	%	n	%
Tepegöz	162	100,0	-	-
Yazı Tahtası	148	91,4	14	8,6
Bilgisayar/Projeksiyon	140	86,4	22	13,6
Slayt Makinesi	112	69,1	50	30,9
Kağıt Tahtası	103	63,6	59	36,4
Tv/Video/Film	74	45,7	88	54,3
Diğer	4	2,5	158	97,5

* Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Öğretim elemanlarının eğitim etkinliklerinde kullandıkları teknolojik araç-gereçlerin dağılımı incelendiğinde (Tablo 6); %100,0'ünün (162 kişi) tepegöz, %91,4'ünün (148 kişi) yazı tahtası, %86,4'ünün (140 kişi) bilgisayar/projeksiyon, %69,1'inin (112 kişi) slayt makinesi, %63,6'sının (103 kişi) kağıt tahtası, %45,7'sinin (74 kişi) Tv/Video/Film, %2,5'inin (4 kişi) bülten tahtası, maket, model, kesitler gibi araç-gereçleri kullandığı belirlenmiştir.

4.2. ÖĞRETİM ELEMANLARININ TEKNOLOJİYE İLİŞKİN TUTUMLARINI İÇEREN BULGULAR

Öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumlarıyla ilgili maddelerin dağılımı, aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 7 ve Tablo 7 ek'te sunulmuştur.

Tablo 7: Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin Tutumlarıyla İlgili Maddelerin Dağılımı (N: 162)

MADDE	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1. Günlük işlerimde teknolojiiden yararlanmaktan kaçınıyorum.	8	4,9	11	6,8	1	0,6	29	17,9	113	69,8
2. İnsanları teknolojiyi kullanmaları için özendiririm.	85	52,5	53	32,7	15	9,3	5	3,1	4	2,5
3. Öğrencileri erken yaşlarda teknoloji ile tanıştırmayı faydalı bulmam.	14	8,6	3	1,9	9	5,6	18	11,1	118	72,8
4. Bilgisayar kullanmaktan hoşlanırım.	99	61,1	44	27,2	6	3,7	5	3,1	8	4,9
5. Yeni teknolojileri öğrenmenin zaman kaybı olduğunu düşünürüm.	3	1,9	2	1,2	3	1,9	21	13,0	133	82,1
6. Meslektaşlarım ile teknoloji üzerine konuşmaktan keyif duyarım.	51	31,5	78	48,1	16	9,9	15	9,3	2	1,2
7. Teknolojideki gelişmelerin okuldaki rolümü azaltacağını düşünürüm.	5	3,1	3	1,9	7	4,3	35	21,6	112	69,1
8. Okulumda yeni teknolojilerin uygulanmasından hoşlanırım.	136	84,0	23	14,2	2	1,2	-	-	1	0,6
9. Teknoloji fuarlarına katılmaktan hoşlanırım.	49	30,2	73	45,1	31	19,1	6	3,7	3	1,9
10. Teknoloji ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılmak beni rahatsız eder.	2	1,2	1	0,6	6	3,7	30	18,5	123	75,9
11. Teknoloji ile ilgili yayınları izlemekten zevk alırım.	56	34,6	72	44,4	23	14,2	8	4,9	3	1,9
12. Okul yönetiminde teknolojinin yarar getireceğine inanmam.	6	3,7	1	0,6	5	3,1	33	20,4	117	72,2
13. Teknoloji ile ilgili televizyon programlarını seyretmekten zevk alırım.	55	34,0	78	48,1	18	11,1	7	4,3	4	2,5
14. Teknolojinin insanları yabancılaştırdığını düşünürüm.	17	10,5	39	24,1	44	27,2	27	16,7	35	21,6
15. E-posta (e-mail) kullanmanın bir kolaylık olduğunu düşünürüm.	134	82,7	23	14,2	1	0,6	-	-	4	2,5
16. İnsanlara teknoloji fuarlarına katılmalarını öneririm.	55	34,0	72	44,4	26	16,0	7	4,3	2	1,2
17. Teknolojiye bağımlı olmaktan korkarım.	7	4,3	37	22,8	24	14,8	47	29,0	47	29,0
18. Çalıştığım personelden teknolojik gelişmelere ilişkin bilgi almaktan hoşlanırım.	76	46,9	72	44,4	6	3,7	3	1,9	5	3,1
19. Teknolojinin insanlar arası etkileşimi azaltacağını düşünürüm.	14	8,6	41	25,3	48	29,6	32	19,8	27	16,7
20. Teknoloji ile ilgili konuşma yapılan ortamlarda bulunmaktan hoşlanırım.	43	26,5	82	50,6	20	12,3	11	6,8	6	3,7
21. Teknolojik gelişmeleri öğrenmek benim için fazladan bir yük sayılır.	1	0,6	3	1,9	7	4,3	61	37,7	90	55,6
22. Öğretim teknolojisinin öğrenmeyi artırdığını düşünürüm.	92	56,8	49	30,2	14	8,6	3	1,9	4	2,5
23. İnsanları yeni teknolojik gelişmeler konusunda bilgilendirmekten hoşlanırım.	64	39,5	70	43,2	14	8,6	11	6,8	3	1,9
24. Teknolojinin insanın yerini alacağını düşünürüm.	9	5,6	13	8,0	37	22,8	51	31,5	52	32,1
25. İnternette araştırma yapmaktan hoşlanırım.	95	58,6	55	34,0	8	4,9	2	1,2	2	1,2
26. Kendimi teknolojik gelişmeleri öğrenmek için yaşlı bulurum.	3	1,9	10	6,2	9	5,6	30	18,5	110	67,9
27. Teknoloji konusunda oluşturulan gruplara katılmanın faydalı olacağına inanmam.	11	6,8	7	4,3	8	4,9	46	28,4	90	55,6
28. Teknoloji kullanan okulları desteklemem.	4	2,5	1	0,6	-	-	28	17,3	129	79,6
29. Okulumda yeni öğretim teknolojilerinin kullanıldığını görmek beni mutlu eder.	137	84,6	20	12,3	-	-	2	1,2	3	1,9
30. Personelin gelişen teknolojilerden faydalanmalarını okulum için gerekli görmem.	3	1,9	1	0,6	-	-	15	9,3	143	88,3
31. Hizmet içi eğitim programlarında teknolojiye geniş ölçüde yer verilmesini isterim.	105	64,8	43	26,5	5	3,1	6	3,7	3	1,9
32. İnternette araştırma yapmayı bir kolaylık olarak görmem.	3	1,9	1	0,6	3	1,9	24	14,8	131	80,9
33. Teknolojinin bilgiye ulaşmada tek yol olduğunu düşünürüm.	18	11,1	39	24,1	28	17,3	62	38,3	15	9,3
34. Teknolojinin kontrolümüz altında olduğuna inanırım.	47	29,0	46	28,4	42	25,9	21	13,0	6	3,7
35. İnsanlarla yeni teknolojik gelişmeler üzerine konuşmalara girmekten çekinirim.	5	3,1	9	5,6	13	8,0	78	48,1	57	35,2
36. E-posta kullanmak benim için önemli değildir.	1	0,6	7	4,3	7	4,3	42	25,9	105	64,8
37. Teknoloji ile ilgili kitaplar almaktan hoşlanırım.	20	12,3	69	42,6	45	27,8	20	12,3	8	4,9

Tablo 7 ek: Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin Tutumlarıyla İlgili Maddelerin Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları (N: 162)

ARİTMETİK ORTALAMA VE STANDART SAPMA		
MADDE	$\bar{X}$	SD
1. Günlük işlerimde teknolojiiden yararlanmaktan kaçınıyorum.	4,40	1,12
2. İnsanları teknolojiyi kullanmaları için özendiririm.	4,29	0,93
3. Öğrencileri erken yaşlarda teknoloji ile tanıştırmayı faydalı bulmam.	4,37	1,22
4. Bilgisayar kullanmaktan hoşlanırım.	4,36	1,04
5. Yeni teknolojileri öğrenmenin zaman kaybı olduğunu düşünürüm.	4,72	0,73
6. Meslektaşlarım ile teknoloji üzerine konuşmaktan keyif duyarım.	3,99	0,94
7. Teknolojideki gelişmelerin okuldaki rolümü azaltacağını düşünürüm.	4,51	0,90
8. Okulumda yeni teknolojilerin uygulanmasından hoşlanırım.	4,80	0,50
9. Teknoloji fuarlarına katılmaktan hoşlanırım.	3,98	0,90
10. Teknoloji ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılmak beni rahatsız eder.	4,67	0,69
11. Teknoloji ile ilgili yayınları izlemekten zevk alırım.	4,04	0,92
12. Okul yönetiminde teknolojinin yarar getireceğine inanmam.	4,56	0,89
13. Teknoloji ile ilgili televizyon programlarını seyretmekten zevk alırım.	4,06	0,91
14. Teknolojinin insanları yabancılaştırdığını düşünürüm.	3,14	1,29
15. E-posta (e-mail) kullanmanın bir kolaylık olduğunu düşünürüm.	4,74	0,70
16. İnsanlara teknoloji fuarlarına katılmalarını öneririm.	4,05	0,88
17. Teknolojiye bağımlı olmaktan korkarım.	3,55	1,24
18. Çalıştığım personelden teknolojik gelişmelere ilişkin bilgi almaktan hoşlanırım.	4,30	0,87
19. Teknolojinin insanlar arası etkileşimi azaltacağını düşünürüm.	3,10	1,20
20. Teknoloji ile ilgili konuşma yapılan ortamlarda bulunmaktan hoşlanırım.	3,89	0,99
21. Teknolojik gelişmeleri öğrenmek benim için fazladan bir yük sayılır.	4,45	0,72
22. Öğretim teknolojisinin öğrenmeyi artırdığını düşünürüm.	4,37	0,90
23. İnsanları yeni teknolojik gelişmeler konusunda bilgilendirmekten hoşlanırım.	4,11	0,95
24. Teknolojinin insanın yerini alacağını düşünürüm.	3,76	1,15
25. İnternette araştırma yapmaktan hoşlanırım.	4,47	0,75
26. Kendimi teknolojik gelişmeleri öğrenmek için yaşlı bulurum.	4,44	0,97
27. Teknoloji konusunda oluşturulan gruplara katılmanın faydalı olacağına inanmam.	4,21	1,16
28. Teknoloji kullanan okulları desteklemem.	4,70	0,73
29. Okulumda yeni öğretim teknolojilerinin kullanıldığını görmek beni mutlu eder.	4,76	0,69
30. Personelin gelişen teknolojilerden faydalanmalarını okulum için gerekli görmem.	4,81	0,64
31. Hizmet içi eğitim programlarında teknolojiye geniş ölçüde yer verilmesini isterim.	4,48	0,87
32. İnternette araştırma yapmayı bir kolaylık olarak görmem.	4,72	0,70
33. Teknolojinin bilgiye ulaşmada tek yol olduğunu düşünürüm.	2,89	1,19
34. Teknolojinin kontrolümüz altında olduğuna inanırım.	3,66	1,13
35. İnsanlarla yeni teknolojik gelişmeler üzerine konuşmalara girmekten çekinirim.	4,06	0,96
36. E-posta kullanmak benim için önemli değildir.	4,50	0,82
37. Teknoloji ile ilgili kitaplar almaktan hoşlanırım.	3,45	1,02
Genel Ortalama	4,20	1,06

Öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumlarıyla ilgili maddelerin dağılımı, aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları incelendiğinde (Tablo 7 ve Tablo 7 ek);

- “Günlük işlerimde teknolojiden yararlanmaktan kaçınıyorum.” maddesine öğretim elemanlarının %69,8’inin (113 kişi) kesinlikle katılmadığı, %17,9’unun (29 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (4,40±1,12) olduğu,
- “İnsanları teknolojiyi kullanmaları için özendiririm.” maddesine öğretim elemanlarının %52,5’inin (85 kişi) kesinlikle katıldığı, %32,7’sinin (53 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,29±0,93) olduğu,
- “Öğrencileri erken yaşta teknoloji ile tanıştırmayı faydalı bulmam.” maddesine öğretim elemanlarının %72,8’inin (118 kişi) kesinlikle katılmadığı, %11,1’inin (18 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (4,37±1,22) olduğu,
- “Bilgisayar kullanmaktan hoşlanırım.” maddesine öğretim elemanlarının %61,1’inin (99 kişi) kesinlikle katıldığı, %27,2’sinin (44 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,36±1,04) olduğu,
- “Yeni teknolojileri öğrenmenin zaman kaybı olduğunu düşünürüm.” maddesine öğretim elemanlarının %82,1’inin (133 kişi) kesinlikle katılmadığı, %13,0’ının (21 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (4,72±0,73) olduğu,
- “Meslektaşlarım ile teknoloji üzerine konuşmaktan keyif duyarım.” maddesine öğretim elemanlarının %48,1’inin (78 kişi) katıldığı, %31,5’inin (51 kişi) kesinlikle katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (3,99±0,94) olduğu,
- “Teknolojideki gelişmelerin okuldaki rolümü azaltacağını düşünürüm.” maddesine öğretim elemanlarının %69,1’inin (112 kişi) kesinlikle katılmadığı, %21,6’sının (35 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (4,51±0,90) olduğu,

- “Okulumda yeni teknolojilerin uygulanmasından hoşlanırım.” maddesine öğretmen elemanlarının %84,0’ının (136 kişi) kesinlikle katıldığı, %14,2’sinin (23 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,80±0,50) olduğu,
- “Teknoloji fuarlarına katılmaktan hoşlanırım.” maddesine öğretmen elemanlarının %45,1’inin (73 kişi) katıldığı, %30,2’sinin (49 kişi) kesinlikle katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (3,98±0,90) olduğu,
- “Teknoloji ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılmak beni rahatsız eder.” maddesine öğretmen elemanlarının %75,9’unun (123 kişi) kesinlikle katılmadığı, %18,5’nin (30 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (4,67±0,69) olduğu,
- “Teknoloji ile ilgili yayınları izlemekten zevk alırım.” maddesine öğretmen elemanlarının %44,4’ünün (72 kişi) katıldığı, %34,6’sının (56 kişi) kesinlikle katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,04±0,92) olduğu,
- “Okul yönetiminde teknolojinin yarar getireceğine inanmam.” maddesine öğretmen elemanlarının %72,2’sinin (117 kişi) kesinlikle katılmadığı, %20,4’ünün (33 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (4,56±0,89) olduğu,
- “Teknoloji ile ilgili televizyon programlarını seyretmekten zevk alırım.” maddesine öğretmen elemanlarının %48,1’inin (78 kişi) katıldığı, %34,0’ının (55 kişi) kesinlikle katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,06±0,91) olduğu,
- “Teknolojinin insanları yabancılaştırdığını düşünürüm.” maddesinde öğretmen elemanlarının %27,2’sinin (44 kişi) kararsız olduğu, %24,1’inin (39 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (3,14±1,29) olduğu,

- “E-posta (e-mail) kullanmanın bir kolaylık olduğunu düşünürüm.” maddesine öğretim elemanlarının %82,7’sinin (134 kişi) kesinlikle katıldığı, %14,2’sinin (23 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,74±0,70) olduğu,
- “İnsanlara teknoloji fuarlarına katılmalarını öneririm.” maddesine öğretim elemanlarının %44,4’ünün (72 kişi) katıldığı, %34,0’ının (55 kişi) kesinlikle katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,05±0,88) olduğu,
- “Teknolojiye bağımlı olmaktan korkarım.” maddesine öğretim elemanlarının %29,0’ının (47 kişi) kesinlikle katılmadığı, %29,0’ının (47 kişi) katılmadığı, %22,8’inin (37 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (3,55±1,24) olduğu,
- “Çalıştığım personelden teknolojik gelişmelere ilişkin bilgi almaktan hoşlanırım.” maddesine öğretim elemanlarının %46,9’unun (76 kişi) kesinlikle katıldığı, %44,4’ünün (72 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,30±0,87) olduğu,
- “Teknolojinin insanlar arası etkileşimi azaltacağını düşünürüm.” maddesinde öğretim elemanlarının %29,6’sının (48 kişi) kararsız olduğu, %25,3’ünün (41 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (3,10±1,20) olduğu,
- “Teknoloji ile ilgili konuşma yapılan ortamlarda bulunmaktan hoşlanırım.” maddesine öğretim elemanlarının %50,6’sının (82 kişi) katıldığı, %26,5’inin (43 kişi) kesinlikle katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (3,89±0,99) olduğu,
- “Teknolojik gelişmeleri öğrenmek benim için fazladan bir yük sayılır.” maddesine öğretim elemanlarının %55,6’sının (90 kişi) kesinlikle katılmadığı, %37,7’sinin (61 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (4,45±0,72) olduğu,

- “Öğretim teknolojisinin öğrenmeyi arttırdığını düşünürüm.” maddesine öğretim elemanlarının %56,8’inin (92 kişi) kesinlikle katıldığı, %30,2’sinin (49 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,37±0,90) olduğu,
- “İnsanları yeni teknolojik gelişmeler konusunda bilgilendirmekten hoşlanırım.” maddesine öğretim elemanlarının %43,2’sinin (70 kişi) katıldığı, %39,5’inin (64 kişi) kesinlikle katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,11±0,95) olduğu,
- “Teknolojinin insanın yerini alacağını düşünürüm.” maddesine öğretim elemanlarının %32,1’inin (52 kişi) kesinlikle katılmadığı, %31,5’inin (51 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (3,76±1,15) olduğu,
- “İnternette araştırma yapmaktan hoşlanırım.” maddesine öğretim elemanlarının %58,6’sının (95 kişi) kesinlikle katıldığı, %34,0’ının (55 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının (4,47±0,75) olduğu,
- “Kendimi teknolojik gelişmeleri öğrenmek için yaşlı bulurum.” maddesine öğretim elemanlarının %67,9’unun (110 kişi) kesinlikle katılmadığı, %18,5’inin (30 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (4,44±0,97) olduğu,
- “Teknoloji konusunda oluşturulan gruplara katılmanın faydalı olacağına inanmam.” maddesine öğretim elemanlarının %55,6’sının (90 kişi) kesinlikle katılmadığı, %28,4’ünün (46 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (4,21±1,16) olduğu,
- “Teknoloji kullanan okulları desteklemem.” maddesine öğretim elemanlarının %79,6’sının (129 kişi) kesinlikle katılmadığı, %17,3’ünün (28 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının (4,70±0,73) olduğu,

- “Okulumda yeni öğretim teknolojilerinin kullanıldığını görmek beni mutlu eder.” maddesine öğretim elemanlarının %84,6’sının (137 kişi) kesinlikle katıldığı, %12,3’ünün (20 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının $(4,76\pm 0,69)$ olduğu,
- “Personelin gelişen teknolojilerden faydalanmalarını okulum için gerekli görmem.” maddesine öğretim elemanlarının %88,3’ünün (143 kişi) kesinlikle katılmadığı, %9,3’ünün (15 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının $(4,81\pm 0,64)$ olduğu,
- “Hizmet içi eğitim programlarında teknolojiye geniş ölçüde yer verilmesini isterim.” maddesine öğretim elemanlarının %64,8’inin (105 kişi) kesinlikle katıldığı, %26,5’inin (43 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının $(4,48\pm 0,87)$ olduğu,
- “İnternette araştırma yapmayı bir kolaylık olarak görmem.” maddesine öğretim elemanlarının %80,9’unun (131 kişi) kesinlikle katılmadığı, %14,8’inin (24 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının $(4,72\pm 0,70)$ olduğu,
- “Teknolojinin bilgiye ulaşmada tek yol olduğunu düşünürüm.” maddesine öğretim elemanlarının %38,3’ünün (62 kişi) katılmadığı, %24,1’inin (39 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının $(2,89\pm 1,19)$ olduğu,
- “Teknolojinin kontrolümüz altında olduğuna inanırım.” maddesine öğretim elemanlarının %29,0’ının (47 kişi) kesinlikle katıldığı, %28,4’ünün (46 kişi) katıldığı, madde aritmetik ortalamasının $(3,66\pm 1,13)$ olduğu,
- “İnsanlarla yeni teknolojik gelişmeler üzerine konuşmalara girmekten çekinirim.” maddesine öğretim elemanlarının %48,1’inin (78 kişi) katılmadığı, %35,2’sinin (57 kişi) kesinlikle katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının $(4,06\pm 0,96)$ olduğu,

- “E-posta kullanmak benim için önemli değildir.” maddesine öğretim elemanlarının %64,8’inin (105 kişi) kesinlikle katılmadığı, %25,9’unun (42 kişi) katılmadığı, madde aritmetik ortalamasının $(4,50\pm 0,82)$ olduğu,
- “Teknoloji ile ilgili kitaplar almaktan hoşlanırım.” maddesine öğretim elemanlarının %42,6’sının (69 kişi) katıldığı, %27,8’inin (45 kişi) kararsız olduğu, madde aritmetik ortalamasının $(3,45\pm 1,02)$ olduğu belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları genel aritmetik ortalamasının $(4,20\pm 1,06)$ olduğu görülmüştür. Tablo 7 incelendiğinde; öğretim elemanlarının tutum ölçeğinde yer alan 37 maddeden 22’sine kesinlikle katıldıkları, 12’sine katıldıkları belirlenmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının kesinlikle katılmadıkları maddelerin başında “Personelin gelişen teknolojilerden faydalanmalarını okulum için gerekli görmem” $(4,81\pm 0,64)$ maddesi gelmektedir. Aritmetik ortalamalara göre en üst sırada bulunan bu maddeyi “Okulumda yeni teknolojilerin uygulanmasından hoşlanırım” $(4,80\pm 0,50)$ maddesi izlemektedir. Öğretim elemanları, aritmetik ortalama sıralamasında en sonda bulunan iki maddeden “Teknolojinin bilgiye ulaşmada tek yol olduğunu düşünürüm” $(2,89\pm 1,19)$ maddesinde kararsız olduklarını, “Teknolojinin insanlararası etkileşimi azaltacağını düşünürüm” $(3,10\pm 1,20)$ maddesinde kararsız olduklarını belirtmişlerdir.

Öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8: Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları (N: 162)

TUTUM ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI	Madde Sayısı	$\bar{X}$	SD
Teknolojiyi Benimseme	7	30,83	3,45
Teknoloji ve Gelişme	5	20,47	3,06
Teknolojiyi İzleme	5	20,14	3,51
Teknoloji ve Yönetim	4	18,77	1,74
Teknoloji ve İnternet	4	18,44	1,99
Teknoloji Korkusu	4	13,87	3,42
Teknoloji ve Karamsarlık	3	13,30	2,11
Teknolojiye Güven	3	11,04	2,18
Teknoloji Kullanımı	2	8,66	1,59
Genel Ortalama	37	155,55	15,76

Öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları aritmetik ortalamaları incelendiğinde (Tablo 8); Teknolojiyi Benimseme boyutundan (30,83±3,45) puan, Teknoloji ve Gelişme boyutundan (20,47±3,06) puan, Teknolojiyi İzleme boyutundan (20,14±3,51) puan, Teknoloji ve Yönetim boyutundan (18,77±1,74) puan, Teknoloji ve İnternet boyutundan (18,44±1,99) puan, Teknoloji Korkusu boyutundan (13,87±3,42) puan, Teknoloji ve Karamsarlık boyutundan (13,30±2,11) puan, Teknolojiye Güven boyutundan (11,04±2,18) puan, Teknoloji Kullanımı boyutundan (8,66±1,59) puan aldıkları ve ölçeğin genel ortalamasının (155,55±15,76) puan olduğu belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının yaşlarına göre teknolojiye ilişkin tutumları tek yönlü varyans analizi ile değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9: Öğretim Elemanlarının Yaşlarına Göre Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması (N: 162)

Yaş	Teknolojiyi Benimseme		Teknoloji ve Gelişme		Teknolojiyi İzleme		Teknoloji ve Yönetim		Teknoloji Korkusu	
	n	$\bar{X} \pm SD$	n	$\bar{X} \pm SD$	n	$\bar{X} \pm SD$	n	$\bar{X} \pm SD$	n	$\bar{X} \pm SD$
24-28	24	31,45±2,65	20,45±2,16	20,12±2,43	18,33±1,83	15,62±2,55				
29-33	41	32,17±2,66	20,19±2,94	20,07±3,58	18,95±1,41	13,87±3,35				
34-38	36	31,08±3,51	21,50±3,34	20,97±3,94	19,38±1,37	13,94±3,96				
39-43	26	31,65±2,79	20,96±3,44	20,76±3,93	19,00±1,76	14,65±2,60				
44-48	15	26,40±3,58	18,66±3,28	18,33±3,41	17,66±2,60	12,86±3,79				
49 ve üzeri	20	29,15±3,31	19,95±2,48	19,40±2,94	18,35±1,66	11,40±2,70				
		F: 9,684 p: 0,000**	F: 2,251 p: 0,052	F: 1,568 p: 0,172	F: 2,975 p: 0,014*	F: 4,270 p: 0,001**				

Tablo 9'un Devamı.

Yaş	Teknoloji ve İnternet		Teknolojiye Güven		Teknoloji ve Kararsızlık		Teknoloji Kullanımı		Toplam	
	n	$\bar{X} \pm SD$	n	$\bar{X} \pm SD$	n	$\bar{X} \pm SD$	n	$\bar{X} \pm SD$	n	$\bar{X} \pm SD$
24-28	24	18,95±1,16	11,20±1,76	13,37±1,97	8,54±1,35	158,08±10,17				
29-33	41	18,63±1,60	11,14±2,09	13,60±2,10	8,51±1,85	157,17±14,02				
34-38	36	19,19±1,48	11,52±2,13	13,55±2,23	9,02±1,46	160,19±16,54				
39-43	26	18,61±1,81	11,26±2,73	13,15±2,25	9,19±1,02	159,26±16,07				
44-48	15	16,40±3,15	9,53±2,06	12,46±2,29	7,66±1,83	140,00±18,09				
49 ve üzeri	20	17,40±2,21	10,60±1,87	12,95±1,70	8,50±1,63	147,70±12,32				
		F: 6,714 p: 0,000**	F: 2,124 p: 0,065	F: 0,886 p: 0,492	F: 2,366 p: 0,042*	F: 5,781 p: 0,000**				

* p ≤ 0,05 ** p ≤ 0,001

Öğretim elemanlarının yaşlarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları ve karşılaştırılması ile ilgili bulgular incelendiğinde (Tablo 9);

“Teknolojiyi Benimseme” boyutundan öğretim elemanlarının, 24-28 yaş grubunun (31,45±2,65) puan , 29-33 yaş grubunun (32,17±2,66) puan, 34-38 yaş grubunun (31,08±3,51) puan, 39-43 yaş grubunun (31,65±2,79) puan, 44-48 yaş grubunun (26,40±3,58) puan, 49 ve üzeri yaş grubunun (29,15±3,31) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiyi Benimseme boyutu ile yaş arasında istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı fark olduğu ($p \leq 0,001$) ve bu farkın 29-33 yaş grubunun lehine olduğu belirlenmiştir.

“Teknoloji ve Gelişme” boyutundan öğretim elemanlarının, 24-28 yaş grubunun (20,45±2,16) puan, 29-33 yaş grubunun (20,19±2,94) puan, 34-38 yaş grubunun (21,50±3,34) puan, 39-43 yaş grubunun (20,96±3,44) puan, 44-48 yaş grubunun (18,66±3,28) puan, 49 ve üzeri yaş grubunun (19,95±2,48) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Gelişme boyutu ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

“Teknolojiyi İzleme” boyutundan öğretim elemanlarının, 24-28 yaş grubunun (20,12±2,43) puan, 29-33 yaş grubunun (20,07±3,58) puan, 34-38 yaş grubunun (20,97±3,94) puan, 39-43 yaş grubunun (20,76±3,93) puan, 44-48 yaş grubunun (18,33±3,41) puan, 49 ve üzeri yaş grubunun (19,40±2,94) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiyi İzleme boyutu ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknoloji ve Yönetim” boyutundan öğretim elemanlarının, 24-28 yaş grubunun (18,33±1,83) puan, 29-33 yaş grubunun (18,95±1,41) puan, 34-38 yaş grubunun (19,38±1,37) puan, 39-43 yaş grubunun (19,00±1,76) puan, 44-48 yaş grubunun (17,66±2,60) puan, 49 ve üzeri yaş grubunun (18,35±1,66) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Yönetim boyutu ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p \leq 0,05$), ve bu farkın 34-38 yaş grubunun lehine olduğu saptanmıştır.

“Teknoloji Korkusu” boyutundan öğretim elemanlarının, 24-28 yaş grubunun (15,62±2,55) puan, 29-33 yaş grubunun (13,87±3,35) puan, 34-38 yaş grubunun (13,94±3,96) puan, 39-43 yaş grubunun (14,65±2,60) puan, 44-48 yaş grubunun (12,86±3,79) puan, 49 ve üzeri yaş grubunun (11,40±2,70) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji Korkusu boyutu ile yaş arasında istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı fark olduğu ($p \leq 0,001$), ve bu farkın 24-28 yaş grubunun lehine olduğu belirlenmiştir..

“Teknoloji ve İnternet” boyutundan öğretim elemanlarının, 24-28 yaş grubunun (18,95±1,16) puan, 29-33 yaş grubunun (18,63±1,60) puan, 34-38 yaş grubunun (19,19±1,48) puan, 39-43 yaş grubunun (18,61±1,81) puan, 44-48 yaş grubunun (16,40±3,15) puan, 49 ve üzeri yaş grubunun (17,40±2,21) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve İnternet boyutu ile yaş arasında istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı fark olduğu ($p \leq 0,001$), ve bu farkın 34-38 yaş grubunun lehine olduğu belirlenmiştir.

“Teknolojiye Güven” boyutundan öğretim elemanlarının, 24-28 yaş grubunun (11,20±1,76) puan, 29-33 yaş grubunun (11,14±2,09) puan, 34-38 yaş grubunun (11,52±2,13) puan, 39-43 yaş grubunun (11,26±2,73) puan, 44-48 yaş grubunun (9,53±2,06) puan, 49 ve üzeri yaş grubunun (10,60±1,87) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiye Güven boyutu ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknoloji ve Karamsarlık” boyutundan öğretim elemanlarının, 24-28 yaş grubunun (13,37±1,97) puan, 29-33 yaş grubunun (13,60±2,10) puan, 34-38 yaş grubunun (13,55±2,23) puan, 39-43 yaş grubunun (13,15±2,25) puan, 44-48 yaş grubunun (12,46±2,29) puan, 49 ve üzeri yaş grubunun (12,95±1,70) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Karamsarlık boyutu ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknoloji Kullanımı” boyutundan öğretmen elemanlarının, 24-28 yaş grubunun (8,54±1,35) puan, 29-33 yaş grubunun (8,51±1,85) puan, 34-38 yaş grubunun (9,02±1,46) puan, 39-43 yaş grubunun (9,19±1,02) puan, 44-48 yaş grubunun (7,66±1,83) puan, 49 ve üzeri yaş grubunun (8,50±1,63) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji Kullanımı boyutu ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p \leq 0,05$), ve bu farkın 39-43 yaş grubunun lehine olduğu saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının yaşlarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalamaları incelendiğinde, 24-28 yaş grubunun (158,08±10,17) puan, 29-33 yaş grubunun (157,17±14,02) puan, 34-38 yaş grubunun (160,19±16,54) puan, 39-43 yaş grubunun (159,26±16,07) puan, 44-48 yaş grubunun (140,00±18,09) puan, 49 ve üzeri yaş grubunun (147,70±12,32) puan aldığı saptanmıştır. Öğretim elemanlarının yaşlarına göre ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı fark olduğu ($p \leq 0,001$), ve bu farkın 34-38 yaş grubunun lehine olduğu saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının medeni durumlarına göre teknolojiye ilişkin tutumları t-testi ile değerlendirilmiş ve istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Öğretim elemanlarının ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları incelendiğinde; evli olanların (155,46±15,79) puan, bekar olanların (156,01±15,82) puan aldıkları belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının mezun oldukları son eğitim programına göre teknolojiye ilişkin tutumları tek yönlü varyans analizi ile değerlendirilmiş ve istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Öğretim elemanlarının ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları incelendiğinde; lisans mezunu olanların (152,50±13,43) puan, yüksek lisans mezunu olanların (157,38±15,68) puan, doktora mezunu olanların (154,07±16,40) puan aldığı belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kuruma göre teknolojiye ilişkin tutumları bağımsız t-testi ile değerlendirilmiş ve istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Öğretim elemanlarının ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları incelendiğinde; devlet üniversitesinde çalışanların ($155,82\pm15,71$) puan, vakıf üniversitesinde çalışanların ($152,71\pm16,61$) puan aldığı saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının akademik ünvanlarına göre teknolojiye ilişkin tutumları tek yönlü varyans analizi ile değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10: Öğretim Elemanlarının Akademik Ünvanlarına Göre Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması (N: 159)

Alt Boyutlar	Teknolojiyi Benimseme		Teknoloji ve Gelişme		Teknolojiyi İzleme		Teknoloji ve Yönetim		Teknoloji Korkusu	
	n	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$
Akademik Ünvan	16	29,87±3,24	20,06±2,69	18,87±2,72	18,81±1,37	12,00±3,09				
Profesör	12	29,83±4,13	19,58±3,36	19,83±3,38	18,83±1,46	12,58±2,71				
Doçent	25	30,60±3,37	21,28±2,35	21,24±2,77	18,68±2,03	14,12±3,71				
Yard. Doçent	70	31,51±2,67	20,48±2,96	20,01±3,52	18,72±1,65	14,55±3,18				
Araş. Görevlisi	36	30,38±4,52	20,55±3,53	20,47±4,26	18,86±2,07	13,86±3,44				
Öğr. Görevlisi	159	30,82±3,46	20,51±3,01	20,18±3,53	18,76±1,76	13,92±3,35				
Toplam		F: 1,423 p: 0,229	F: 0,777 p: 0,542	F: 1,241 p: 0,296	F: 0,055 p: 0,994	F: 2,536 p: 0,042*				

Tablo 10'nun Devamı.

Alt Boyutlar	Teknoloji ve İnternet		Teknolojiye Güven		Teknoloji ve Karamsarlık		Teknoloji Kullanımı		Toplam	
	n	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$
Akademik Ünvan	16	17,68±2,30	11,00±1,93	12,93±1,69	8,37±1,70	149,62±13,49				
Profesör	12	17,41±3,34	10,16±2,55	12,91±2,02	8,66±1,87	149,83±16,86				
Doçent	25	19,00±1,77	11,48±2,00	13,20±2,04	9,28±0,73	158,88±13,85				
Yard. Doçent	70	18,80±1,45	11,15±2,17	13,40±2,18	8,48±1,69	157,14±14,77				
Araş. Görevlisi	36	17,97±2,17	10,77±2,33	13,33±2,30	8,61±1,67	154,83±19,16				
Öğr. Görevlisi	159	18,42±2,00	11,03±2,19	13,27±2,11	8,64±1,60	155,58±15,87				
Toplam		F: 3,035 p: 0,019*	F: 0,906 p: 0,462	F: 0,258 p: 0,905	F: 1,285 p: 0,278	F: 1,432 p: 0,226				

* p ≤ 0,05

Öğretim elemanlarının akademik ünvanlarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları ve karşılaştırılması ile ilgili bulgular incelendiğinde (Tablo 10);

“Teknolojiyi Benimseme” boyutundan profesörlerin (29,87±3,24) puan, doçentlerin (29,83±4,13) puan, yardımcı doçentlerin (30,60±3,37) puan, araştırma görevlilerinin (31,51±2,67) puan, öğretim görevlilerinin (30,38±4,52) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiyi Benimseme boyutu ile akademik ünvan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

“Teknoloji ve Gelişme” boyutundan profesörlerin (20,06±2,69) puan, doçentlerin (19,58±3,36) puan, yardımcı doçentlerin (21,28±2,35) puan, araştırma görevlilerinin (20,48±2,96) puan, öğretim görevlilerinin (20,55±3,53) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Gelişme boyutu ile akademik ünvan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

“Teknolojiyi İzleme” boyutundan profesörlerin (18,87±2,72) puan, doçentlerin (19,83±3,38) puan, yardımcı doçentlerin (21,24±2,77) puan, araştırma görevlilerinin (20,01±3,52) puan, öğretim görevlilerinin (20,47±4,26) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiyi İzleme boyutu ile akademik ünvan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

“Teknoloji ve Yönetim” boyutundan profesörlerin (18,81±1,37) puan, doçentlerin (18,83±1,46) puan, yardımcı doçentlerin (18,68±2,03) puan, araştırma görevlilerinin (18,72±1,65) puan, öğretim görevlilerinin (18,86±2,07) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Yönetim boyutu ile akademik ünvan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

“Teknoloji Korkusu” boyutundan profesörlerin (12,00±3,09) puan, doçentlerin (12,58±2,71) puan, yardımcı doçentlerin (14,12±3,71) puan, araştırma görevlilerinin (14,55±3,18) puan, öğretim görevlilerinin (13,86±3,44) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji Korkusu boyutu ile akademik ünvan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p \leq 0,05$), ve bu farkın araştırma görevlilerinin lehine olduğu belirlenmiştir.

“Teknoloji ve İnternet” boyutundan profesörlerin (17,68±2,30) puan, doçentlerin (17,41±3,34) puan, yardımcı doçentlerin (19,00±1,77) puan, araştırma görevlilerinin (18,80±1,45) puan, öğretim görevlilerinin (17,97±2,17) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve İnternet boyutu ile akademik ünvan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p \leq 0,05$), ve bu farkın yardımcı doçentlerin lehine olduğu belirlenmiştir.

“Teknolojiye Güven” boyutundan profesörlerin (11,00±1,93) puan, doçentlerin (10,16±2,55) puan, yardımcı doçentlerin (11,48±2,00) puan, araştırma görevlilerinin (11,15±2,17) puan, öğretim görevlilerinin (10,77±2,33) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiye Güven boyutu ile akademik ünvan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknoloji ve Karamsarlık” boyutundan profesörlerin (12,93±1,69) puan, doçentlerin (12,91±2,02) puan, yardımcı doçentlerin (13,20±2,04) puan, araştırma görevlilerinin (13,40±2,18) puan, öğretim görevlilerinin (13,33±2,30) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Karamsarlık boyutu ile akademik ünvan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknoloji Kullanımı” boyutundan profesörlerin (8,37±1,70) puan, doçentlerin (8,66±1,87) puan, yardımcı doçentlerin (9,28±0,73) puan, araştırma görevlilerinin (8,48±1,69) puan, öğretim görevlilerinin (8,61±1,67) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji Kullanımı boyutu ile akademik ünvan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Öğretim elemanlarının akademik ünvanlarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalamaları incelendiğinde, profesörlerin (149,62±13,49) puan, doçentlerin (149,83±16,86) puan, yardımcı doçentlerin (158,88±13,85) puan, araştırma görevlilerinin (157,14±14,77) puan, öğretim görevlilerinin (154,83±19,16) puan aldığı saptanmıştır. Öğretim elemanlarının akademik ünvanlarına göre ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Öğretim elemanlarının akademisyen olarak çalışma yıllarına göre teknolojiye ilişkin tutumları tek yönlü varyans analizi ile değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11: Öğretim Elemanlarının Akademisyen Olarak Çalışma Yıllarına Göre Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması (N: 162)

Alt Boyutlar	Teknolojiyi Benimseme		Teknoloji ve Gelişme		Teknolojiyi İzleme		Teknoloji ve Yönetim		Teknoloji Korkusu	
	n	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$
Çalışma Yılı										
1 ay-2 yıl	16	31,93±2,37	20,43±2,33	21,12±2,09	19,00±1,36	14,62±2,98				
3-5 yıl	36	30,94±3,38	19,94±2,71	19,52±3,01	18,41±1,84	14,16±3,35				
6-8 yıl	35	30,82±3,97	20,54±2,74	19,97±3,67	19,02±1,54	14,14±3,36				
9-11 yıl	20	32,10±2,95	21,35±4,89	20,90±5,31	19,15±1,87	15,35±3,70				
12 yıl ve üstü	55	29,98±3,43	20,47±2,84	20,10±3,25	18,63±1,85	12,76±3,30				
		F: 1,977 p: 0,101	F: 0,677 p: 0,609	F: 0,837 p: 0,504	F: 0,943 p: 0,441	F: 2,808 p: 0,028*				

Tablo 11'in Devamı.

Alt Boyutlar	Teknoloji ve İnternet		Teknolojiye Güven		Teknoloji ve Kararsızlık		Teknoloji Kullanımı		Toplam	
	n	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$
Çalışma Yılı										
1 ay-2 yıl	16	18,93±1,23	11,18±1,37	13,50±2,09	8,50±2,06	159,25±8,61				
3-5 yıl	36	18,19±1,98	11,16±2,19	13,08±2,50	8,50±1,50	153,94±15,85				
6-8 yıl	35	18,82±1,59	10,97±1,72	13,60±1,88	8,62±1,62	156,54±13,50				
9-11 yıl	20	19,05±1,35	10,50±3,23	13,65±2,23	9,10±1,11	161,15±22,00				
12 yıl ve üstü	55	18,00±2,46	11,16±2,20	13,07±1,96	8,67±1,64	152,87±15,71				
		F: 1,897 p: 0,114	F: 0,400 p: 0,808	F: 0,598 p: 0,665	F: 0,511 p: 0,728	F: 1,389 p: 0,240				

* p ≤ 0,05

Öğretim elemanlarının akademisyen olarak çalışma yıllarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları ve karşılaştırılması ile ilgili bulgular incelendiğinde (Tablo 11);

“Teknolojiyi Benimseme” boyutundan akademisyen olarak çalışma yılı 1 ay-2 yıl arasında olanların (31,93±2,37) puan, 3-5 yıl arasında olanların (30,94±3,38) puan, 6-8 yıl arasında olanların (30,82±3,97) puan, 9-11 yıl arasında olanların (32,10±2,95) puan, 12 yıl ve üzerinde olanların (29,98±3,43) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiyi Benimseme boyutu ile akademisyen olarak çalışma yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknoloji ve Gelişme” boyutundan akademisyen olarak çalışma yılı 1 ay-2 yıl arasında olanların (20,43±2,33) puan, 3-5 yıl arasında olanların (19,94±2,71) puan, 6-8 yıl arasında olanların (20,54±2,74) puan, 9-11 yıl arasında olanların (21,35±4,89) puan, 12 yıl ve üzerinde olanların (20,47±2,84) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Gelişme boyutu ile akademisyen olarak çalışma yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknolojiyi İzleme” boyutundan akademisyen olarak çalışma yılı 1 ay-2 yıl arasında olanların (21,12±2,09) puan, 3-5 yıl arasında olanların (19,52±3,01) puan, 6-8 yıl arasında olanların (19,97±3,67) puan, 9-11 yıl arasında olanların (20,90±5,31) puan, 12 yıl ve üzerinde olanların (20,10±3,25) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiyi İzleme boyutu ile akademisyen olarak çalışma yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknoloji ve Yönetim” boyutundan akademisyen olarak çalışma yılı 1 ay-2 yıl arasında olanların (19,00±1,36) puan, 3-5 yıl arasında olanların (18,41±1,84) puan, 6-8 yıl arasında olanların (19,02±1,54) puan, 9-11 yıl arasında olanların (19,15±1,87) puan, 12 yıl ve üzerinde olanların (18,63±1,85) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Yönetim boyutu ile akademisyen olarak çalışma yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknoloji Korkusu” boyutundan akademisyen olarak çalışma yılı 1 ay-2 yıl arasında olanların (14,62±2,98) puan, 3-5 yıl arasında olanların (14,16±3,35) puan, 6-8 yıl arasında olanların (14,14±3,36) puan, 9-11 yıl arasında olanların (15,35±3,70) puan, 12 yıl ve üzerinde olanların (12,76±3,30) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji Korkusu boyutu ile çalışma yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p \leq 0,05$), ve bu farkın akademisyen olarak çalışma yılı 9-11 yıl arasında olanların lehine olduğu saptanmıştır.

“Teknoloji ve İnternet” boyutundan akademisyen olarak çalışma yılı 1 ay-2 yıl arasında olanların (18,93±1,23) puan, 3-5 yıl arasında olanların (18,19±1,98) puan, 6-8 yıl arasında olanların (18,82±1,59) puan, 9-11 yıl arasında olanların (19,05±1,35) puan, 12 yıl ve üzerinde olanların (18,00±2,46) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve İnternet boyutu ile akademisyen olarak çalışma yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknolojiye Güven” boyutundan akademisyen olarak çalışma yılı 1 ay-2 yıl arasında olanların (11,18±1,37) puan, 3-5 yıl arasında olanların (11,16±2,19) puan, 6-8 yıl arasında olanların (10,97±1,72) puan, 9-11 yıl arasında olanların (10,50±3,23) puan, 12 yıl ve üzerinde olanların (11,16±2,20) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiye Güven boyutu ile akademisyen olarak çalışma yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknoloji ve Karamsarlık” boyutundan akademisyen olarak çalışma yılı 1 ay-2 yıl arasında olanların (13,50±2,09) puan, 3-5 yıl arasında olanların (13,08±2,50) puan, 6-8 yıl arasında olanların (13,60±1,88) puan, 9-11 yıl arasında olanların (13,65±2,23) puan, 12 yıl ve üzerinde olanların (13,07±1,96) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Karamsarlık boyutu ile akademisyen olarak çalışma yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknoloji Kullanımı” boyutundan akademisyen olarak çalışma yılı 1 ay-2 yıl arasında olanların (8,50±2,06) puan, 3-5 yıl arasında olanların (8,50±1,50) puan, 6-8 yıl arasında olanların (8,62±1,62) puan, 9-11 yıl arasında olanların (9,10±1,11) puan, 12 yıl ve üzerinde olanların (8,67±1,64) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji Kullanımı boyutu ile akademisyen olarak çalışma yılı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Öğretim elemanlarının akademisyen olarak çalışma yıllarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalamaları incelendiğinde, akademisyen olarak çalışma yılı 1 ay-2 yıl arasında olanların (159,25±8,61) puan, 3-5 yıl arasında olanların (153,94±15,85) puan, 6-8 yıl arasında olanların (156,54±13,50) puan, 9-11 yıl arasında olanların (161,15±22,00) puan, 12 yıl ve üzerinde olanların (152,87±15,71) puan aldığı saptanmıştır. Öğretim elemanlarının akademisyen olarak çalışma yıllarına göre ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumdaki yönetsel sorumluluklarına göre teknolojiye ilişkin tutumları tek yönlü varyans analizi ile değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12: Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumdaki Yönetsel Sorumluluklarına Göre Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması (N: 162)

Alt Boyutlar	Teknolojiyi Benimseme		Teknoloji ve Gelişme		Teknolojiyi İzleme		Teknoloji ve Yönetim		Teknoloji Korkusu	
	n	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$
Yönetsel Sorumluluk	3	30,00±3,00	19,66±2,08	19,66±2,30	19,33±1,15	13,66±0,57				
Müdür	6	31,33±2,50	22,83±1,32	21,50±1,87	18,00±2,19	14,16±3,60				
Müdür Yardımcısı	5	28,80±3,70	20,20±2,28	19,60±2,88	18,60±1,14	10,40±3,43				
Yönetim Kurulu Üyesi	11	30,90±2,50	20,63±2,54	19,54±2,58	18,90±1,44	12,09±3,08				
ABD başkanı	137	30,89±3,56	20,38±3,17	20,16±3,68	18,78±1,78	14,13±3,40				
Yönetsel Sorumluluğu Olmayan		F: 0,516 p: 0,724	F: 0,986 p: 0,417	F: 0,342 p: 0,849	F: 0,395 p: 0,812	F: 2,325 p: 0,050*				

Tablo 12'nin Devamı.

Alt Boyutlar	Teknoloji ve İnternet		Teknolojiye Güven		Teknoloji ve Karamsarlık		Teknoloji Kullanımı		Toplam	
	n	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$	$\bar{X} \pm SD$
Yönetsel Sorumluluk	3	18,66±1,15	11,33±1,52	12,00±3,00	8,66±1,15	153,00±9,53				
Müdür	6	17,83±2,78	11,00±2,52	13,66±1,50	9,00±0,63	159,33±10,96				
Müdür Yardımcısı	5	19,20±1,09	10,80±0,44	13,20±1,78	9,40±0,89	150,20±13,95				
Yönetim Kurulu Üyesi	11	17,18±2,67	10,81±2,18	13,72±1,19	8,81±0,98	152,63±11,38				
ABD başkanı	137	18,54±1,91	11,06±2,24	13,28±2,19	8,60±1,68	155,87±16,45				
Yönetsel Sorumluluğu Olmayan		F: 1,532 p: 0,196	F: 0,061 p: 0,993	F: 0,440 p: 0,779	F: 0,399 p: 0,809	F: 0,353 p: 0,842				

* p ≤ 0,05

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumdaki yönetsel sorumluluklarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları ve karşılaştırılması ile ilgili bulgular incelendiğinde (Tablo 12);

“Teknolojiyi Benimseme” boyutundan müdürlerin (30,00±3,00) puan, müdür yardımcılarının (31,33±2,50) puan, yönetim kurulu üyelerinin (28,80±3,70) puan, anabilim dalı başkanlarının (30,90±2,50) puan, yönetsel sorumluluğu olmayanların (30,89±3,56) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiyi Benimseme boyutu ile kurumdaki yönetsel sorumluluk arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknoloji ve Gelişme” boyutundan müdürlerin (19,66±2,08) puan, müdür yardımcılarının (22,83±1,32) puan, yönetim kurulu üyelerinin (20,20±2,28) puan, anabilim dalı başkanlarının (20,63±2,54) puan, yönetsel sorumluluğu olmayanların (20,38±3,17) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Gelişme boyutu ile kurumdaki yönetsel sorumluluk arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknolojiyi İzleme” boyutundan müdürlerin (19,66±2,30) puan, müdür yardımcılarının (21,50±1,87) puan, yönetim kurulu üyelerinin (19,60±2,88) puan, anabilim dalı başkanlarının (19,54±2,58) puan, yönetsel sorumluluğu olmayanların (20,16±3,68) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiyi İzleme boyutu ile kurumdaki yönetsel sorumluluk arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknoloji ve Yönetim” boyutundan müdürlerin (19,33±1,15) puan, müdür yardımcılarının (18,00±2,19) puan, yönetim kurulu üyelerinin (18,60±1,14) puan, anabilim dalı başkanlarının (18,90±1,44) puan, yönetsel sorumluluğu olmayanların (18,78±1,78) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Yönetim boyutu ile kurumdaki yönetsel sorumluluk arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknoloji Korkusu” boyutundan müdürlerin (13,66±0,57) puan, müdür yardımcılarının (14,16±3,60) puan, yönetim kurulu üyelerinin (10,40±3,43) puan, anabilim dalı başkanlarının (12,09±3,08) puan, yönetsel sorumluluğu olmayanların (14,13±3,40) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji Korkusu boyutu ile kurumdaki yönetsel sorumluluk arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p \leq 0,05$), ve bu farkın müdür yardımcılarının lehine olduğu saptanmıştır.

“Teknoloji ve İnternet” boyutundan müdürlerin (18,66±1,15) puan, müdür yardımcılarının (17,83±2,78) puan, yönetim kurulu üyelerinin (19,20±1,09) puan, anabilim dalı başkanlarının (17,18±2,67) puan, yönetsel sorumluluğu olmayanların (18,54±1,91) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve İnternet boyutu ile kurumdaki yönetsel sorumluluk arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknolojiye Güven” boyutundan müdürlerin (11,33±1,52) puan, müdür yardımcılarının (11,00±2,52) puan, yönetim kurulu üyelerinin (10,80±0,44) puan, anabilim dalı başkanlarının (10,81±2,18) puan, yönetsel sorumluluğu olmayanların (11,06±2,24) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiye Güven boyutu ile kurumdaki yönetsel sorumluluk arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknoloji ve Karamsarlık” boyutundan müdürlerin (12,00±3,00) puan, müdür yardımcılarının (13,66±1,50) puan, yönetim kurulu üyelerinin (13,20±1,78) puan, anabilim dalı başkanlarının (13,72±1,19) puan, yönetsel sorumluluğu olmayanların (13,28±2,19) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Karamsarlık boyutu ile kurumdaki yönetsel sorumluluk arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

“Teknoloji Kullanımı” boyutundan müdürlerin (8,66±1,15) puan, müdür yardımcılarının (9,00±0,63) puan, yönetim kurulu üyelerinin (9,40±0,89) puan, anabilim dalı başkanlarının (8,81±0,98) puan, yönetsel sorumluluğu olmayanların (8,60±1,68) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji Kullanımı boyutu ile kurumdaki yönetsel sorumluluk arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

Öğretim elemanlarının kurumdaki yönetsel sorumluluğa göre teknolojiye ilişkin tutum lçeğinden aldıkları toplam puan ortalamaları incelendiğinde, müdürlerin (153,00±9,53) puan, müdür yardımcılarının (159,33±10,96) puan, yönetim kurulu üyelerinin (150,20±13,95) puan, anabilim dalı başkanlarının (152,63±11,38) puan, yönetsel sorumluluğu olmayanların (155,87±16,45) puan aldığı saptanmıştır. Öğretim elemanlarının kurumdaki yönetsel sorumluluğa göre ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

Öğretim elemanlarının teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumlarına göre teknolojiye ilişkin tutumları t-testi ile değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 13’de sunulmuştur.

Tablo 13: Öğretim Elemanlarının Teknoloji ile İlgili Eğitim Programına Katılma Durumlarına Göre Teknolojiye İlişkin Tutum Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları ve Karşılaştırılması (N: 156)

Alt Boyutlar	Teknolojiyi Benimseme		Teknoloji ve Gelişme	Teknolojiyi İzleme	Teknoloji ve Yönetim	Teknoloji Korkusu
	n	$\bar{X} \pm SD$				
Eğitim Prog. Katılma Durumu						
Evet	47	30,76 $\pm$ 3,74	20,72 $\pm$ 2,81	20,72 $\pm$ 2,90	19,25 $\pm$ 1,31	13,74 $\pm$ 2,85
Hayır	109	30,88 $\pm$ 3,38	20,32 $\pm$ 3,18	19,90 $\pm$ 3,72	18,59 $\pm$ 1,87	14,00 $\pm$ 3,63
		t: - 0,188 p: 0,851	t: 0,749 p: 0,455	t: 1,334 p: 0,184	t: 2,512 p: 0,013*	t: - 0,428 p: 0,669

Tablo 13'ün Devamı.

Alt Boyutlar	Teknoloji ve İnternet		Teknolojiye Güven	Teknoloji ve Kararsızlık	Teknoloji Kullanımı	Toplam
	n	$\bar{X} \pm SD$				
Eğitim Prog. Katılma Durumu						
Evet	47	18,21 $\pm$ 1,92	11,02 $\pm$ 2,18	13,29 $\pm$ 2,14	8,78 $\pm$ 1,36	156,53 $\pm$ 13,45
Hayır	109	18,56 $\pm$ 2,03	11,08 $\pm$ 2,18	13,25 $\pm$ 2,12	8,59 $\pm$ 1,70	155,21 $\pm$ 16,81
		t: - 1,020 p: 0,309	t: - 0,161 p: 0,873	t: 0,110 p: 0,912	t: 0,679 p: 0,498	t: 0,476 p: 0,634

* p $\leq$ 0,05

Öğretim elemanlarının teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumlarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları ve karşılaştırılması ile ilgili bulgular incelendiğinde (Tablo 13);

“Teknolojiyi Benimseme” boyutundan teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların (30,76±3,74) puan, katılmayanların (30,88±3,38) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiyi Benimseme boyutu ile teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknoloji ve Gelişme” boyutundan teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların (20,72±2,81) puan, katılmayanların (20,32±3,18) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Gelişme boyutu ile teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknolojiyi İzleme” boyutundan teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların (20,72±2,90) puan, katılmayanların (19,90±3,72) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiyi İzleme boyutu ile teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknoloji ve Yönetim” boyutundan teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların (19,25±1,31) puan, katılmayanların (18,59±1,87) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Yönetim boyutu ile teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu (p ≤0,05), ve bu farkın teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların lehine olduğu belirlenmiştir.

“Teknoloji Korkusu” boyutundan teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların (13,74±2,85) puan, katılmayanların (14,00±3,63) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji Korkusu boyutu ile teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (p>0,05).

“Teknoloji ve İnternet” boyutundan teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların (18,21±1,92) puan, katılmayanların (18,56±2,03) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve İnternet boyutu ile teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

“Teknolojiye Güven” boyutundan teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların (11,02±2,18) puan, katılmayanların (11,08±2,18) puan aldığı saptanmıştır. Teknolojiye Güven boyutu ile teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

“Teknoloji ve Karamsarlık” boyutundan teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların (13,29±2,14) puan, katılmayanların (13,25±2,12) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Karamsarlık boyutu ile teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

“Teknoloji ve Kullanımı” boyutundan teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların (8,78±1,36) puan, katılmayanların (8,59±1,70) puan aldığı saptanmıştır. Teknoloji ve Kullanımı boyutu ile teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Öğretim elemanlarının teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumlarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalamaları incelendiğinde; teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanların (156,53±13,45) puan, katılmayanların (155,21±16,81) puan aldığı saptanmıştır. Öğretim elemanlarının teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumlarına göre ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumun teknolojik donanımına ilişkin görüşlerine göre teknolojiye ilişkin tutumları t-testi ile değerlendirilmiş ve istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Öğretim elemanlarının ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları incelendiğinde; kurumunun teknolojik donanımının yeterli olduğunu ifade edenlerin ($152,45 \pm 16,38$) puan, yetersiz olduğunu ifade edenlerin ($156,64 \pm 15,47$) puan aldıkları belirlenmiştir.

Öğretim elemanlarının kurumundaki teknolojik olanaklardan yararlanma durumlarına göre teknolojiye ilişkin tutumları t-testi ile değerlendirilmiş ve istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Öğretim elemanlarının ölçekten aldıkları toplam puan ortalamaları incelendiğinde; kurumundaki teknolojik olanaklardan yararlandıklarını ifade edenlerin ($155,17 \pm 15,60$) puan, yararlanmadıklarını ifade edenlerin ($157,41 \pm 14,67$) puan aldıkları saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının görev yaptıkları kurum ile kurumun teknolojik donanımına ilişkin görüşleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için Fisher Ki-Kare testi (Fisher Kesin Olasılık Testi) yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 14’de sunulmuştur.

Tablo 14: Görev Yapılan Kurum ile Kurumun Teknolojik Donanımına İlişkin Görüşler Arasındaki İlişki (N: 162)

Kurumun Teknolojik Donanımı	Yeterli	Yetersiz	Toplam
Kurum			
Devlet	29 (38,3)	119 (109,6)	148
Vakıf	13 (3,6)	1 (10,3)	14
Toplam	42	120	162
	$p = 0,000$	$p \leq 0,001$	

Tablo 14’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının görev yaptıkları kurum ile kurumun teknolojik donanımına ilişkin görüşleri arasında istatistiksel olarak çok ileri derecede anlamlı fark olduğu ($p= 0,000$ $p \leq 0,001$), ve bu farkın vakıf üniversitelerinde görev yapan öğretim elemanlarının lehine olduğu saptanmıştır.

5. TARTIŞMA

Araştırma, hemşirelik ve sağlık yüksekokulları'ndaki hemşire öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak planlanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular literatür doğrultusunda öğretim elemanlarının;

- Bazı sosyo-demografik özelliklerini,
- Teknolojiye ilişkin tutumlarını içeren bölümler halinde tartışılmıştır.

5.1. Öğretim Elemanlarının Bazı Sosyo-Demografik Özellikleri

Araştırma grubunu oluşturan öğretim elemanlarının %25,3'ünün (41 kişi) 29-33 yaş, %22,2'sinin (36 kişi) 34-38 yaş grubunda, %63,4'ünün (102 kişi) evli, %50,0'sinin (81 kişi) yüksek lisans mezunu olduğu, %91,4'ünün (148 kişi) devlet kurumunda çalıştığı, %43,2'sinin (70 kişi) araştırma görevlisi olduğu ve %34,0'ünün (55 kişi) akademisyen olarak çalışma yılının 12 yıl ve üzeri olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Öğretim elemanlarının %1,9'unun (3 kişi) müdür, %3,7'sinin (6 kişi) müdür yardımcısı, %3,1'inin (5 kişi) yönetim kurulu üyesi, %6,8'inin (11 kişi) anabilim dalı başkanı, %84,6'sının (137 kişi) herhangi bir yönetsel sorumluluğu olmadığı belirlenmiştir (Tablo 2). Araştırmada yönetsel sorumluluğu olmayan öğretim elemanlarının çoğunluğu oluşturması, araştırmadaki öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi kadrolarında bulunmalarına; müdür oranının düşük olması ise, bazı müdürlerin araştırmaya katılmamasına ve bazı yüksekokullarda diğer meslek grubundan kişilerin müdür olarak görev yapmasına bağlanabilir. Ayrıca bu durumun, hemşirelik ve sağlık yüksekokullarındaki yönetsel yapılanmayı yansıttığı düşünülmektedir.

Öğretim elemanlarının %30,1'inin (47 kişi) teknoloji ile ilgili eğitim programına katıldığı, %69,9'unun (109 kişi) katılmadığı ve katılanların %91,5'inin (43 kişi) bu programdan yararlandığı, %8,5'inin (4 kişi) yararlanmadığı belirlenmiştir (Tablo 3). Bu bulgu, Bakioğlu ve Hacıfazlıoğlu'nun (2004) çalışmalarında, teknoloji ile ilgili hizmet-içi eğitim programına katılan öğretim elemanlarının %8,9'unun katıldığı halde yararlanmadığını gösteren bulgusuyla paralellik göstermektedir. Hemşire öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin bir eğitim programına katılma oranının az olduğunu, ayrıca katılanların bir kısmının da yararlanmadığını gösteren bu sonuçlar, hemşirelik eğitiminde teknoloji kullanımı açısından oldukça endişe verici olup, eğitim programlarının öğretim elemanlarının katılımını artırıcı nitelikte yapılandırılması gerektiğini düşündürmüştür (15).

Öğretim elemanlarının %96,3'ünün (155 kişi) kişisel bilgisayara sahip olduğu belirlenmiştir (Tablo 4). Bu bulgu, Ege ve Sezer'in (2004) çalışmalarında öğretim elemanlarının %81,4'ünün, Özkütük ve Orgun'un (2004) çalışmalarında %86,0'ının kişisel bilgisayara sahip olduğunu, İnce'nin (2001) çalışmasında öğretmenlerin %59,1'inin, İnce'nin (2004) çalışmasında %89,3'ünün kişisel bilgisayara sahip olduğunu gösteren bulgularla paralellik göstermektedir. Bu bulgu, eğitimcilerin özellikle çalışmamızdaki öğretim elemanlarının çoğunluğunun araştırma görevlisi olduğu ve aynı zamanda çoğunluğunun evli olduğu dikkate alındığında, ülkemiz koşullarında aylık gelirlerinin düşük olarak nitelendirilebilecek bir grup olmasına rağmen, teknolojiye yönelik olumlu tutum içinde olduğu izlenimini vermiştir (25,35,36,59).

Öğretim elemanlarının %25,9'unun (42 kişi) kurumun teknolojik donanımını yeterli, %74,1'inin (120 kişi) yetersiz bulduğunu ifade ettikleri bulgu (Tablo 5), Bakioğlu ve Hacıfazlıoğlu'nun (2004) çalışmalarında, öğretim elemanlarının %67'sinin (83 kişi) kurumun bilgisayar ve internet imkanlarının az olduğuna ilişkin görüşlerini yansıtan bulguyla paralellik göstermektedir. Ayrıca Meral ve Çolak'ın (2002) çalışmasında; öğretim elemanlarının %52,3'ünün eğitim teknolojilerini kullanmamalarındaki en önemli neden olarak kurumun teknolojik olanaksızlıklarını gösterdikleri bulguyla da paralellik göstermektedir. Bu sonuçlar, yükseköğretim

kurumlarının teknolojik donanım açısından ğretim elemanlarının gereksinimlerini karşılamada yetersiz olduğunu ve geliştirilmesi gerektiğini dűřündürműřtűr. Ancak, konu ile ilgili yapılmış çalışmaların sınırlılığı (belli kurumları kapsadığı) dikkate alınmalıdır (15,50).

Öğretim elemanlarının kurumundaki teknolojik donanımdan yararlanma durumlarına iliřkin gűrűřleri sorulduėunda; %74,1'inin (117 kiři) yararlandıėı, %25,9'unun (41 kiři) yararlanmadıėı belirlenmiřtir (Tablo 5). Bu bulgu, ğretim elemanlarının çoėunluėunun kurumun teknolojik donanımını yetersiz olarak gűrmesine raėmen mevcut donanımdan bűyűk oranda yarar saėladıėını, ğretim elemanlarının teknolojileri kullanım konusunda istekli olduėunu gűsteren bir bulgu olarak deėerlendirilmiřtir.

Öğretim elemanlarının eėitim etkinliklerinde kullandıkları araç-gereçlerin daėılımını incelendiėinde (Tablo 6); %100'űnűn (162 kiři) tepegűz, %91,4'űnűn (148 kiři) yazı tahtası, %86,4'űnűn (140 kiři) bilgisayar/projeksiyon cihazı, %69,1'inin (112 kiři) slayt makinası, %63,6'sının (103 kiři) kaėıt tahtası, %45,7'sinin (74 kiři) Tv/Video/Film, %2,5'inin (4 kiři) bűlten tahtası, maket, model, kesitler gibi araç-gereçleri kullandıėı belirlenmiřtir (Tablo 6). Bu bulgu, Bakioėlu ve Hacıfazlıoėlu'nun (2004) alıřmasında, ders hazırlanması ve sunulması sırasında yaklařık tűm ğretim elemanlarının tepegűzű kullandıėını, Meral ve olak'ın (2002) alıřmasında, ğretim elemanlarının en çok kullandıkları teknolojilerin, tepegűz, bilgisayar ve yazı tahtası olduėunu, ztűrk ve arkadařlarının (2004), çalıřmasında da, sınıf ğretmenlerinin en çok tepegűzű kullandıėını gűsteren sonuçlarla paralellik tařımaktadır. Bu sonuçlar, aėdař ve geleneksel teknolojik araç-gereçlerin bir arada kullanılması gerektiėini vurgulayan literatűr ıřıėında deėerlendirildiėinde sevindirici olmakla birlikte, ilk sırada tepegűzűn yer alması, ğretim elemanlarının geleneksel teknoloji alıřkanlıklarından vazgeemediklerini gűstermektedir. Bu durumun, öėrencilerin öğretme-öėrenme sűrecinde aėdař teknolojilerden yararlanmalarını olumsuz yűnde etkilediėi dűřűnűlműřtűr (15,50,61).

5.2. Öğretim Elemanlarının Teknolojiye İlişkin

Tutumları

Öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutum ölçeğinden (4,20±1,06) puan aldığı ve ölçekte yer alan 37 maddeden 22'sine kesinlikle katıldıkları, 12'sine katıldıkları belirlenmiştir. Öğretim elemanları en yüksek puanı; personelin gelişen teknolojiye faydalanmalarını okulları için gerekli gördüklerini (4,81±0,64) ve okullarında yeni teknolojilerin uygulanmasından hoşlandıklarını (4,80±0,50) ifade ettikleri maddelerden almıştır. En düşük puanı; teknolojinin insanlararası etkileşimi azaltacağı konusundaki düşüncelerinde kararsız kaldıklarını (3,10±1,20), ve teknolojinin bilgiye ulaşmada tek yol olduğu konusundaki düşüncelerinde kararsız kaldıklarını (2,89±1,19) ifade ettikleri maddelerden almıştır (Tablo 7 ve Tablo 7 ek). Bu sonuç, İnce'nin (2004) çalışmasında okul müdürlerinin, personelin gelişen teknolojiye faydalanmalarını okulları için gerekli gördüklerini, teknolojinin bilgiye ulaşmada tek yol olduğu konusundaki düşüncelerinde kararsız kaldıklarını, ve teknolojinin insanlararası etkileşimi azaltacağı konusundaki düşüncelerinde kararsız kaldıklarını gösteren bulgusuyla paralellik göstermektedir. Bu sonuçlar, öğretim elemanlarının teknolojiyi eğitime entegre etmede olumlu tutum içinde olduklarını ancak, kişilerarası etkileşimi azaltacağı konusunda endişe yaşadıklarını ve bilgiye ulaşmada teknolojinin tek yol olmadığını düşündüklerini göstermektedir. Bu durum, teknolojinin eğitime entegre edilmesi açısından olumludur. Öğretim elemanlarının kişilerarası etkileşimi azaltacağı konusunda endişe yaşamaları ise, hemşireliğin insanı merkeze alan bir meslek olmasına bağlanabilir (35).

Öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları aritmetik ortalamaları incelendiğinde (Tablo 8); Teknolojiyi Benimseme boyutundan (30,83±3,45) puan, Teknoloji ve Gelişme boyutundan (20,47±3,06) puan, Teknolojiyi İzleme boyutundan (20,14±3,51) puan, Teknoloji ve Yönetim boyutundan (18,77±1,74) puan, Teknoloji ve İnternet boyutundan (18,44±1,99) puan, Teknoloji Korkusu boyutundan (13,87±3,42) puan, Teknoloji ve Karamsarlık boyutundan (13,30±2,11) puan, Teknolojiye Güven boyutundan (11,04±2,18) puan, Teknoloji Kullanımı boyutundan (8,66±1,59) puan aldıkları ve ölçeğin toplam puan ortalamasının (155,55±15,76) puan olduğu belirlenmiştir. Tutum ölçeğinden alınabilecek en yüksek

puanın 185 olduğu dikkate alındığında, öğretim elemanlarının bireysel ve mesleki yaşamlarında önemli rol oynayan teknolojiye ilişkin olumlu tutum eğiliminde oldukları söylenebilir.

Öğretim elemanlarının yaşlarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde; teknolojiyi benimseme boyutunda 29-33 yaş grubu lehine çok ileri derecede anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0,001$). Bu sonuç, araştırma grubunun büyük çoğunluğunun araştırma görevlisi dolayısıyla genç olmasının ve teknolojiyle erken tanışmalarının etkili olduğunu düşündürmüştür. Teknoloji korkusu boyutunda 24-28 yaş grubu lehine çok ileri derecede anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç, bu yaş grubundaki öğretim elemanlarının teknolojiyle erken tanışmalarına ve öğrenim dönemlerinde ve bireysel yaşamlarında geçmişe oranla teknolojilerin daha çok kullanılmasına bağlanabilir. Teknoloji ve yönetim boyutunda 34-38 yaş grubu lehine anlamlı, teknoloji ve internet boyutunda 34-38 yaş grubu lehine çok ileri derecede anlamlı, teknoloji kullanımı boyutunda 39-43 yaş grubu lehine anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Toplamda 34-38 yaş grubu lehine çok ileri derecede anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar, öğretim elemanlarının bu yaş dönemlerinde teknolojiye ilişkin deneyim eksikliğini gidermeye ve yeni alternatifleri denemeye eğilimli olduklarını düşündürmüştür. Yaş ile diğer alt boyutlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$) (Tablo 9).

Öğretim elemanlarının medeni durumlarına göre teknolojiye ilişkin tutumları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Bu bulgu, öğretim elemanlarının medeni durumlarının teknolojiye ilişkin tutum üzerinde etkisi olmayan bir değişken olarak değerlendirilmiştir.

Öğretim elemanlarının mezun oldukları son eğitim programına göre teknolojiye ilişkin tutumları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Bu bulgu, İnce'nin (2004) çalışmasındaki, ilköğretim okulu müdürlerinin mezun oldukları son eğitim programı ile teknolojiye ilişkin tutumları arasında fark olmadığını gösteren bulgusuyla ve Altun'un (2004) çalışmasındaki, müfettişlerin eğitim durumları ile bilgisayar

kullanma düzeyleri arasında fark olmadığını gösteren bulgusuyla paralellik taşımaktadır. Ancak, öğretim elemanlarının ölçekten aldıkları toplam puan ortalamalarına bakıldığında, yüksek lisans ve doktora mezunu öğretim elemanlarının lisans mezunu öğretim elemanlarına göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür. Bu durum, öğretim elemanlarının lisansüstü eğitimleri sırasında teknolojik araç-gereçlerle tanışma ve kullanma olasılıklarının yüksek olduğunu düşündürmüş olmakla birlikte, konuya ilişkin kapsamlı çalışmaların yapılmasında yarar vardır (5,35).

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kuruma göre teknolojiye ilişkin tutumları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$). İnce'nin (2004) çalışmasındaki bulgu ile paralellik gösteren bu bulgu, vakıf üniversitelerinin devlet üniversitelerine göre sahip oldukları teknolojik olanaklar (personel, teknolojik araç-gereç vb.) ve çalışmamızda tablo 14'de vakıf üniversitelerinde görev yapan öğretim elemanlarının kurumlarındaki teknolojik donanımı yeterli olarak ifade ettikleri göz önüne alındığında, devlet üniversitelerinde çalışan öğretim elemanlarının kurumundaki olanaksızlıklara rağmen olumlu tutum içinde olduğunu gösteren sevindirici bir bulgu olarak değerlendirilebilir (35).

Öğretim elemanlarının akademik ünvanlarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde; teknoloji korkusu boyutunda araştırma görevlilerinin lehine anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p\leq 0,05$). Bu bulgu, 24-28 yaş grubu öğretim elemanlarının teknolojiden daha az korktuklarını gösteren bulguyla birlikte ele alındığında; araştırma görevlilerinin teknolojiyle erken tanışmalarına ve öğrenim dönemlerinde ve bireysel yaşamlarında geçmişe oranla teknolojilerin daha çok kullanılmasına bağlanabileceği düşüncemizi desteklemektedir. Teknoloji ve internet boyutunda yardımcı doçentlerin lehine anlamlı fark olduğu ($p\leq 0,05$) belirlenmiştir. Bu sonuç, öğretim elemanlarının özellikle yardımcı doçentlik aşamasında kendilerini geliştirmeye yöneldiklerini vurgulayan literatür doğrultusunda ele alındığında, çalışmalarında interneti kullanım oranlarının arttığını ve bunun da tutumu olumlu yönde etkilediğini düşündürmektedir. Akademik unvan ile diğer alt

boyutlar ve toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$) (Tablo 10) (15,54).

Öğretim elemanlarının akademisyen olarak çalışma yılı ile teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde, teknoloji korkusu boyutunda çalışma yılı 9-11 yıl arasında olanların lehine fark olduğu belirlenmiştir ($p\leq 0,05$). Akademisyen olarak çalışma yılı ile diğer alt boyutlar ve toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Ancak, toplam puan ortalaması incelendiğinde çalışma yılı 9-11 yıl arasında olanların diğerlerine oranla daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları görülmüştür (Tablo 11). Bu bulgu, Yavuz'un (2004) çalışmasında, 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip okul müdürlerinin %100'ünün bilgisayar teknolojisini kullanma konusunda kendilerini yeterli gördüklerini gösteren bulgusuyla, İnce'nin (2001) çalışmasında, 10 yıl ve üzerinde mesleki deneyimi olan öğretmenlerin daha az teknoloji kaygısı taşıdığını gösteren bulgusuyla paralellik taşımaktadır. Bu durum, çalışma yılı 9-11 yıl arasında olan öğretim elemanlarının teknolojiye, bireysel ve mesleki yaşamlarında daha çok yer verdiklerini, teknolojiyle ilgili deneyimlerini arttırdıklarını dolayısıyla, teknolojiye ilişkin olumlu tutum geliştirdiklerini gösteren bir bulgu olarak değerlendirilebilir (36,86).

Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumdaki yönetsel sorumluluklarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde; teknoloji korkusu boyutunda müdür yardımcılarının lehine sınırdan anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p\leq 0,05$). Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumdaki yönetsel sorumlulukları ile diğer alt boyutlar ve toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Ancak, toplam puan ortalamaları incelendiğinde, müdür yardımcılarının diğerlerine oranla daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları görülmüştür (Tablo 12). Bu sonuçlar, müdür yardımcılarının, kurumun bürokratik prosedürlerinin yerine getirilmesinde daha çok sorumluluk alarak, teknolojiyi/bilgisayar teknolojisini daha çok kullanmalarını gerektirdiğini ve bu durumun teknolojiye karşı olumlu tutum geliştirmede etkili

olduğunu düşündürmüştür. Bu sonuçlar aynı zamanda, bir kurumda, yöneticinin teknolojiye lider olma özelliğini taşıması açısından oldukça sevindiricidir (14,34,73,77).

Öğretim elemanlarının teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumlarına göre teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde, teknoloji ve yönetim boyutunda, teknoloji ile ilgili eğitim programına katılanlar lehine anlamlı fark bulunmuştur ($p \leq 0,05$). Öğretim elemanlarının teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumları ile diğer alt boyutlar ve toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Ancak, toplam puan ortalaması incelendiğinde, eğitim programına katılanların katılmayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları görülmüştür (Tablo 13). Bu bulgu, Yaman ve arkadaşlarının (2004) çalışmasında, bilgisayar teknolojileriyle ilgili hizmet-içi eğitime katılan yöneticilerin, öğretmenleri bilgisayar ve internet teknolojilerinin kullanımına ve bilgi teknolojileriyle ilgili seminerlere daha fazla yönlendirip katkı sağladıkları bulgusuyla, Yumuşak ve Kıyıcı'nın (2004) çalışmasında, bilgisayarla ilgili hizmet içi eğitime katılan öğretmenlerin katılmayanlara oranla daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğunu ve daha olumlu tutum içinde olduğunu gösteren bulgusuyla, İnce'nin (2004) çalışmasında; bilgisayar kursuna katılan okul müdürlerinin katılmayanlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğunu gösteren bulgusuyla paralellik taşımaktadır. Bu sonuç, eğitimin teknolojiye ilişkin olumlu tutum geliştirmede yararlı olduğunu göstermektedir (35,85,87).

Öğretim elemanlarının görev yaptıkları kurum ile kurumun teknolojik donanımı arasında çok ileri derecede anlamlı fark bulunmuş ($p \leq 0,001$) ve buna göre; devlet üniversitelerinde çalışanların kurumunun teknolojik donanımını yetersiz, vakıf üniversitelerinde çalışanların yeterli olduğunu ifade ettikleri belirlenmiştir (Tablo 14). Bu bulgu, İnce'nin (2004) çalışmasında, resmi ilköğretim okulu müdürlerinin %42,7'sinin (44 kişi) okullarında bilgisayar laboratuvarı olduğunu, %33'ünün (34 kişi) olmadığını, özel ilköğretim okulu müdürlerinin %100'ünün (25 kişi) okullarında bilgisayar laboratuvarı olduğunu ifade ettiklerini gösteren bulgusuyla paralellik taşımaktadır. Bu durum, vakıf üniversitelerinin ekonomik gücünün devlet üniversitelerine oranla daha iyi olması nedeniyle gerekli teknolojik donanımı sağlamada devlet kurumlarına oranla daha avantajlı durumda olmaları ile açıklanabilir (35).

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Hemşirelik ve sağlık yüksekokulları'ndaki hemşire öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumlarını belirlemek ve sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirmek amacıyla planlanmış olan bu araştırma, İstanbul ilinde devlet ve vakıf üniversiteleri içinde yer alan hemşirelik ve sağlık yüksekokulları'nda görevli 162 öğretim elemanı ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırma sonucunda öğretim elemanlarının;

- %25,3'ünün (41 kişi) 29-33 yaş grubunda olduğu,
- %63,4'ünün (102 kişi) evli olduğu,
- %50,0'sinin (81 kişi) yüksek lisans mezunu olduğu,
- %91,4'ünün (148 kişi) devlet kurumunda çalıştığı,
- %43,2'sinin (70 kişi) araştırma görevlisi olduğu,
- %34,0'ünün (55 kişi) akademisyen olarak çalışma yılının 12 yıl ve üzerinde olduğu,
- %15,4'ünün çalıştığı kurumda yönetsel sorumluluğu olduğu, %84,6'sının (137 kişi) yönetsel sorumluluğu olmadığı,
- %30,1'inin (47 kişi) teknoloji ile ilgili eğitim programına katıldığı, %69,9'unun (109 kişi) katılmadığı, katılanların %91,5'inin (43 kişi) bu programdan yararlandığı, %8,5'inin (4 kişi) yararlanmadığı,
- %96,3'ünün (155 kişi) kişisel bilgisayara sahip olduğu,
- %74,1'inin (120 kişi) kurumunun teknolojik donanımını yetersiz bulduğu,
- %74,1'inin (117 kişi) kurumundaki teknolojik donanımdan yararlandığı,
- eğitim etkinliklerinde %100,0'ünün (162 kişi) tepegöz, %91,4'ünün (148 kişi) yazı tahtası, %86,4'ünün (140 kişi) bilgisayar/projeksiyon, %69,1'inin (112 kişi) slayt makinesi, %63,6'sının (103 kişi) kağıt tahtası, %45,7'sinin (74 kişi) tv/video/film, %2,5'inin (4 kişi) bülten tahtası, maket, model ve kesit gibi araç-gereçleri kullandıkları belirlenmiştir.

- Öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları genel aritmetik ortalamasının $(4,20\pm1,06)$ olduğu, tutum ölçeğinde yer alan 37 maddeden 22'sine kesinlikle katıldıkları, 12'sine katıldıkları belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının, personelin gelişen teknolojilerden faydalanmalarını okulları için gerekli gördükleri $(4,81\pm0,64)$, okullarında yeni teknolojilerin uygulanmasından hoşlandıkları $(4,80\pm0,50)$, teknolojinin bilgiye ulaşmada tek yol olduğu konusunda kararsız oldukları $(2,89\pm1,19)$ ve teknolojinin insanlararası etkileşimi azaltacağı konusunda $(3,10\pm1,20)$ kararsız oldukları görülmüştür.
- Öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarından olan, Teknolojiyi Benimseme boyutundan $(30,83\pm3,45)$ puan, Teknoloji ve Gelişme boyutundan $(20,47\pm3,06)$ puan, Teknolojiyi İzleme boyutundan $(20,14\pm3,51)$ puan, Teknoloji ve Yönetim boyutundan $(18,77\pm1,74)$ puan, Teknoloji ve İnternet boyutundan $(18,44\pm1,99)$ puan, Teknoloji Korkusu boyutundan $(13,87\pm3,42)$ puan, Teknoloji ve Karamsarlık boyutundan $(13,30\pm2,11)$ puan, Teknolojiye Güven boyutundan $(11,04\pm2,18)$ puan, Teknoloji Kullanımı boyutundan $(8,66\pm1,59)$ puan aldıkları ve ölçeğin genel ortalamasının $(155,55\pm15,76)$ puan olduğu belirlenmiştir.
- Öğretim elemanlarının yaşları ile teknolojiye ilişkin tutumları arasında, Teknolojiyi Benimseme boyutunda çok ileri derecede anlamlı fark olduğu ($p\leq0,001$) ve bu farkın 29-33 yaş grubu lehine olduğu, Teknoloji ve Yönetim boyutunda anlamlı fark olduğu ($p\leq0,05$) ve bu farkın 34-38 yaş grubu lehine olduğu, Teknoloji Korkusu boyutunda çok ileri derecede anlamlı fark olduğu ($p\leq0,001$) ve bu farkın 24-28 yaş grubu lehine olduğu, Teknoloji ve İnternet boyutunda çok ileri derecede anlamlı fark olduğu ($p\leq0,001$) ve bu farkın 34-38 yaş grubu lehine olduğu, Teknoloji Kullanımı boyutunda anlamlı fark olduğu ($p\leq0,05$) ve bu farkın 39-43 yaş grubu lehine olduğu, Toplamda çok ileri derecede anlamlı fark olduğu ($p\leq0,001$) ve bu farkın 34-38 yaş grubu lehine olduğu belirlenmiştir. Yaş ile diğer alt boyutlar arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

- Öğretim elemanlarının medeni durumları, mezun oldukları son eğitim programı ve çalıştıkları kurum ile teknolojiye ilişkin tutumları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Öğretim elemanlarının akademik ünvanları ile teknolojiye ilişkin tutumları arasında, Teknoloji Korkusu boyutunda anlamlı fark olduğu ($p\leq 0,05$) ve bu farkın araştırma görevlilerinin lehine olduğu, Teknoloji ve İnternet boyutunda anlamlı fark olduğu ($p\leq 0,05$) ve bu farkın yardımcı doçentlerin lehine olduğu belirlenmiştir. Akademik unvan ile diğer alt boyutlar ve toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Öğretim elemanlarının akademisyen olarak çalışma yılları ile teknolojiye ilişkin tutumları arasında, Teknoloji Korkusu boyutunda anlamlı fark olduğu ($p\leq 0,05$) ve bu farkın akademisyen olarak çalışma yılı 9-11 yıl arasında olanların lehine olduğu saptanmıştır. Akademisyen olarak çalışma yılı ile diğer alt boyutlar ve toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumdaki yönetsel sorumlulukları ile teknolojiye ilişkin tutumları arasında, Teknoloji Korkusu boyutunda anlamlı fark olduğu ($p\leq 0,05$) ve bu farkın müdür yardımcılarını lehine olduğu saptanmıştır. Kurumdaki yönetsel sorumluluk ile diğer alt boyutlar ve toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Öğretim elemanlarının teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu ile teknolojiye ilişkin tutumları arasında, Teknoloji ve Yönetim boyutunda anlamlı fark olduğu ($p\leq 0,05$) ve bu farkın eğitim programına katılanların lehine olduğu saptanmıştır. Teknoloji ile ilgili eğitim programına katılma durumu ile diğer alt boyutlar ve toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

- Öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumun teknolojik donanımına ilişkin görüşleri ile teknolojiye ilişkin tutumları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Öğretim elemanlarının kurumundaki teknolojik olanaklardan yararlanma durumları ile teknolojiye ilişkin tutumları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p>0,05$).
- Öğretim elemanlarının görev yaptıkları kurum ile kurumun teknolojik donanımına ilişkin görüşleri arasında çok ileri derecede anlamlı fark olduğu ($p\leq 0,001$) ve bu farkın vakıf üniversitelerinin lehine olduğu saptanmıştır.

ÖNERİLER

- Kurum içinde sürekli eğitim etkinlikleri kapsamında teknoloji ile ilgili eğitim programları düzenlenmeli ve öğretim elemanlarının bu programlara katılımları teşvik edilmelidir.
- Devlet kurumlarının teknolojik donanımı artırılmalı, özellikle bilgisayar laboratuvarları yaygınlaştırılmalı ve öğretim elemanlarının bu donanımdan yararlanmasını engelleyen nedenlere ilişkin çözümler üretilmelidir.
- Her kurumun kütüphanesinde teknoloji ile ilgili yayınlara yer verilmelidir.
- Öğretim elemanları çağdaş teknolojik araç-gereçlerin (bilgisayar,projeksiyon, tv, video, slayt makinesi vb.) kullanımı konusunda motive edilmelidir.
- Teknoloji ve teknoloji kullanımı ile ilgili konulara hemşirelik eğitimi programında yer verilmelidir.
- Yüksekokul, fakülte ya da kampüste eğitim teknolojisi merkezleri kurulmalı ve öğretim elemanlarına teknisyen desteği ile gereksinim duyduğu teknolojik araç-gereçler sağlanmalıdır.
- Benzer çalışmalar farklı örneklem grupları, farklı üniversite, yüksekokul ve bölümlerde yapılmalı ve sonuçlar yaşama geçirilmelidir.

7. ÖZET

HEMŞİRE ÖĞRETİM ELEMANLARININ TEKNOLOJİYE İLİŞKİN TUTUMLARI

Araştırma, hemşirelik ve sağlık yüksekokulları'ndaki hemşire öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumlarını belirlemek ve sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirmek amacıyla tanımlayıcı nitelikte planlanarak 2003-2004 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde devlet ve vakıf üniversiteleri içinde yer alan hemşirelik ve sağlık yüksekokulları'nda görevli 179 hemşire öğretim elemanı oluşturmuştur. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiş olup, 162 öğretim elemanına ulaşılmıştır.

Araştırmanın verileri, literatür ışığında geliştirilen öğretim elemanlarının sosyo-demografik özelliklerine ilişkin 13 sorudan oluşan bilgi formu ve öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik Akbaba tarafından geliştirilen "Teknolojiye Karşı Tutum" ölçeği ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 11.0 paket programında, frekans-yüzdeleme, aritmetik ortalama, X^2 (ki-kare), t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Bonferroni ve LSD istatistiksel yöntemleri kullanılarak analiz edilmiş ve bulgular literatür ışığında tartışılmıştır.

Sonuç olarak, hemşire öğretim elemanlarının genelde teknolojiye ilişkin olumlu tutum içinde oldukları; yaş, akademik unvan, akademisyen olarak çalışma yılı, kurumda yönetsel sorumluluğa sahip olma ve teknoloji ile ilgili eğitim programına katılmanın teknolojiye ilişkin tutumu etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca, vakıf üniversitelerinde çalışan öğretim elemanlarının devlet üniversitelerinde çalışanlara göre kurumun teknolojik donanımını daha yeterli bulduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Tutum, Teknolojiye Karşı Tutum, Hemşire Öğretim Elemanı

8. SUMMARY

NURSE FACULTYS' ATTITUDES TOWARD TECHNOLOGY

The research is planned and conducted to determine the attitudes toward technology of nurse faculty in College of Nursing and College of Health and to develop suggestions based on the results by using descriptive research method between the dates 2003-2004.

The universe of the research is composed 179 nurse faculty in College of Nursing and College of Health in state and private association in İstanbul. It is targeted to reach the complete of universe but is reached only 162 nurse faculty.

The data of research is obtained by using information form including 13 questions related to social-demographic characteristic developed in the light of the literature and scale as "Attitude Toward Technology" to determine facultys' attitudes toward technology developed by Akbaba. The data is analyzed in SPSS program by using statistical techniques such as frequency-percentage, mean, X^2 (chi-square), t-test, analysis of variance (ANOVA), Bonferroni and LSD, and the findings is discussed in the light of the literature.

As a result, it is determined in general the facultys have positive attitudes toward technology and age, academical status, seniority as an academician, have an administrative responsibility in association, participation to education program connected with technology effect attitudes toward technology. Also, it is found facultys in private association think that their technological equipment is more sufficient according to facultys in state association.

Key Words: Technology, Attitude, Attitude Toward Technology, Nurse Faculty

9. KAYNAKLAR

---

1. Akgül A. Tıbbi Araştırmalarda İstatistiksel Analiz Teknikleri “SPSS” Uygulamaları”. YÖK Matbaası, Ankara, 1997.
2. Akkoyunlu B, Yılmaz M. Öğretmen adaylarının bilgi ve bilgisayar okuryazarlık düzeyleri ile yöneldikleri bilgi kaynakları üzerine bir çalışma. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-II. Sakarya, 2004:877-885.
3. Akpınar Y. Eğitim teknolojisiyle ilgili öğrenmeyi etkileyebilecek bazı etmenlere karşı öğretmen yaklaşımları. *The Turkish Online Journal of Educational Technology* [serial online]. 2004;3:1-11. Erişim adresi: [http:// www.tojet.net](http://www.tojet.net). İndirme tarihi: Haziran 25, 2005.
4. Alkan C. Eğitim Teknolojisi. 6. Basım, Anı Yayıncılık, Ankara, 1998.
5. Altun A S. İlköğretim müfettişlerinin bilgisayar kullanma düzeyleri ve amaçları. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-I. Sakarya, 2004: 464-469.
6. Altun A S. Okul yöneticilerinin teknolojiye karşı tutumlarının incelenmesi. *Çağdaş Eğitim*. Nisan 2002: 9-14.
7. Altun A S. Okul müdürlerinin bilgi teknolojisi sınıflarına ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 2004; 37: 46-71.
8. Armstrong M L, Gessner B A, Cooper S S. Pots, pans and pearls. The nursing professions rich history with distance education for a new century of nursing. *Journal of Continuing Education in Nursing*, 2000; 31:63-69.

9. Aşkar P. Eğitimde teknoloji kullanımı. Eğitimde Yansımalar: V-21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu Bildiri Kitabı. Ankara, 1999:393-396.
10. Aştı T, Kaya N. Hemşirelik bakım teknolojisi dersinin değerlendirilmesi. *Hemşirelik Dergisi*. 2002;XII:2-10.
11. Aştı T. Bakım teknolojisinde yenilikler. II. Uluslararası IX. Ulusal Hemşirelik Kongresi Kongre Kitabı. Kemer-Antalya, 2003: 174-180.
12. Aştı T. Öğrenci hemşirelerin bilgisayar kullanımı ve bilgisayardan yararlanma durumları. I.Uluslararası&V.Ulusal Hemşirelik Eğitimi Kongre Kitabı. Nevşehir/Kapadokya, 2001: 377-379.
13. Aştı T. Yoğun bakım ünitelerinde teknolojinin yeri ve kullanımı. I. Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifika Programı. İstanbul, 2005.
14. Bailey D G. Technology leadership: ten essential buttons for understanding technology integration in the 21st century. Erişim adresi: <http://www.2.educ.ksu.edu/Faculty/BaileyG/html/currentbuttonart.html>. Güncelleme: Ocak 4, 2000.
15. Bakioglu A, Hacıfazlıoğlu Ö. Öğretimde teknolojinin kullanımı konusunda üniversite yönetiminden beklentiler: öğretim elemanlarının ve öğrencilerin görüşleri. XII. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı –II. Ankara, 2004: 971-1001.
16. Bayık A. Yirmibirinci yüzyıl hemşireliği, hemşirelik eğitimi ve hemşirelik eğitimcilerinin rolleri için nasıl bir değişim?. I. Uluslararası V. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Kongre Kitabı. Nevşehir, 2001:13-19.

17. Baytekin Ç, Er F, Bekki A. Eğitim teknolojisi açısından öğrenim ve öğretimde öğretmenin ders ortamından yararlanması. II. Ulusal Öğretmen Yetiştirme Sempozyum Kitabı. Çanakkale, 2000:277-286.
18. Bernard A. Nursing and the primacy of technological progress. *International Journal of Nursing Studies*. 1999;36:435-442.
19. Bonnel W, Wambach K, Connors H. A nurse educator teaching with technologies course: more than teaching on the web. *Journal of Professional Nursing*. 2005;21:59-65.
20. Çilenti K. Eğitim Teknolojisi ve Öğretim. Kadioğlu Matbaası, Ankara, 1984.
21. Demirel Ö. Eğitim Sözlüğü, 1. Baskı, Pegem Yayıncılık, Ankara, 2001.
22. Dinç L. Bilgisayarın hemşirelik eğitimi ve hizmetlerindeki yeri. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 1995;2:47-50.
23. Doğan H. Teknoloji Eğitimi. Sevinç Matbaası, Ankara, 1983.
24. Duman B. Öğretim teknolojilerini kullanma açısından öğrenci beklentilerinin gerçekleşme düzeyleri. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-II. Sakarya, 2004: 842-852.
25. Ege İ, Sezer S. Bilgi teknolojileri kullanımı ile akademik verimlilik ilişkisi: Erciyes Üniversitesi örneği. Erişim adresi: [http:// www.bilgiyönetimi.org/cm/](http://www.bilgiyönetimi.org/cm/). İndirme tarihi: Aralık 22, 2004.
26. Ellis R J, Hartley L C. Nursing in today's world: challenges, issues and trends. Lippincott, Philadelphia-New York, 1998.

27. Erdoğan F. Yeni eğitim teknolojilerinin eğitim programlarında kullanılmasına ilişkin bir çalışma. XII. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı –II. Ankara, 2004:1107-1132.
28. Gökdaş İ, Bangir G. Eğitimde yeni teknolojiler ve öğretmen. Erişim adresi: [http:// education.ankara.edu.tr/gokdas/egtek.htm](http://education.ankara.edu.tr/gokdas/egtek.htm). İndirme tarihi: Nisan 16, 2005.
29. Gül A, Gençtürk N, Bozkurt G. Hemşireler arasında bilgisayar ve internet kullanım sıklığının incelenmesi. II. Uluslararası- IX. Ulusal Hemşirelik Kongresi Kongre Kitabı. Kemer-Antalya, 2003:87.
30. Gündüz Ş, Odabaşı F. Bilgi çağında öğretmen adaylarının eğitiminde öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin önemi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology* [serial online]. 2004;3:1-6. Erişim adresi: [http:// www.tojet.net](http://www.tojet.net). İndirme tarihi: Haziran 25, 2005.
31. Haigh J. Information technology in health professional education: why it matters. *Nurse Education Today*. 2004;24:547-552.
32. Halis İ. Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. 1. Baskı, Nobel Kitabevi, Ankara, 2002.
33. Hegge M, Powers P, Hendrickx L, Vinson J. Competence, continuing education and computers. *The Journal of Continuing Education*. 2002;33:24-32.
34. ISTE National educational technology standarts and performance indicators for all teachers. Erişim adresi: [http:// www.iste.org](http://www.iste.org). Güncelleme: Mart 5, 2005.
35. İnce M. Özel ilköğretim okulu müdürleri ile resmi ilköğretim okulu müdürlerinin teknolojiye ilişkin tutumları. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Yüksek lisans Tezi, İstanbul, 2004.

36. İnce S. Teacher technophobia and a pilot study on the effect of technophobia reduction program. Boğaziçi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans Tezi, İstanbul, 2001.
37. İşman A. Sakarya ili öğretmenlerinin eğitim teknolojileri yönündeki yeterlilikleri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology* [serial online]. 2002;1:1-20. Erişim adresi: [http:// www.tojet.net](http://www.tojet.net). İndirme tarihi: Temmuz 1, 2005.
38. İşman A. Technology. *The Turkish Online Journal of Educational Technology* [serial online]. 2003; 2: 1-7. Erişim adresi: [http:// www.tojet.net](http://www.tojet.net). İndirme tarihi: Haziran 25, 2004.
39. İzci E. Öğretimde Teknoloji. İçinden: Gürol M. ed. Öğretimde Planlama, Uygulama, Değerlendirme. 2. Baskı, Nobel Basımevi, 2004:143-161.
40. İzçiler M, Keskin H, Togay A. Ülkemiz teknoloji eğitiminde sorunlar, çözüm önerileri ve yaparak öğrenme modeli üzerine bir araştırma. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-II. Sakarya, 2004: 1204-1210.
41. Jeffries P. Technology trends in nursing education: next steps. *Journal of Nursing Education*. 2005; 44: 3-4.
42. Karabacak N. Üniversite düzeyinde bilgisayar destekli eğitim ile öğrenci başarısını arttırma ve bilgisayara karşı olumlu tutum geliştirme. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-II. Sakarya, 2004: 1211-1217.
43. Kaya H. Hemşirelik eğitiminde değişimler ve gelecek. *Hemşirelik Dergisi*. 2003; 50:73-79.
44. Kaya Z. Uzaktan Eğitim. Ankara, Pegem Yayıncılık, 2002.

45. Koç Z. Hemşirelerin işlevlerinde bilgisayar kullanmalarına ilişkin görüş ve kaygılarının belirlenmesi ve eğitimin etkinliği. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul, 2003.
46. Kurt S. Bilgisayar teknolojisi ve internet makine mühendisliği eğitimini nasıl etkilemektedir?. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-I. Sakarya, 2004: 160-163.
47. McNeil J B, Elfrink L V, Bickford J C, Pierce T S, Beyea C S, Averill C, Klappenbach C. Nursing information technology knowledge, skills, and preparation of student nurses, nursing faculty, and clinicians: A U.S. Survey, *Journal of Nursing Education*. 2003; 42:341-349.
48. Medley F C, Horne C. Using simulation technology for undergraduate nursing education. *Journal of Nursing Education*. 2005;44:31-34.
49. Meral M, Baba F, Zereyak E, Çolak E. Okul ve endüstride eğitim teknolojileri kapsamı, öğretim teknolojileri, planlama, hazırlama, uygulama ve değerlendirme. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırma Projesi-, İstanbul, 2004.
50. Meral M, Çolak E. Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarının teknoloji kullanım profili. II. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Sempozyum Kitabı. Sakarya, 2002.
51. Meral M, Zereyak E, Genç E. Öğretim elemanlarının öğretim süreçlerinde teknoloji kullanımına ilişkin yaklaşımları. VIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongre Kitabı. 1999.

52. Meral M, Zereyak E. Öğretmenlerin eğitimde bilgisayar kullanımına ilişkin tutumları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2002;4:283-295.
53. Morris L D, Fenton V M, Mercer B Z. Identification of national trends in nursing education through the use of an online survey. *Nursing Outlook*. 2004; 52: 248-254.
54. Odabaşı F. Öğretim üyelerinin eğitim teknolojilerinden yararlanmaları: değişime direnç mi, meydan okuma mı?. IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı-2. Eskişehir, 1999:18-23.
55. Öğretim teknolojilerine genel bakış. Erişim adresi: <http://tutor.fedu.metu.edu.tr/bot/home/ot/2.htm>. Güncelleme: Kasım 3, 2000.
56. Özcan B M, Erten P, Gezer B. Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanmaya yönelik tutumları. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-II. Sakarya, 2004:912-918.
57. Özdamar K. SPSS ile Biyoistatistik. 4. Baskı, Kaan Kitabevi, Eskişehir, 2001.
58. Özdilek G H. 21. Yüzyıl bilgi çağında türk üniversite rektörlerinin internet ve elektronik posta kullanımları üzerine bir irdeleme. Erişim adresi: <http://www.bilgiyönetimi.org/cm/>. İndirme tarihi: Aralık 22, 2004.
59. Özkütük N, Orgun F. Öğretim elemanlarının internet kullanma düzeyleri ve bilgisayara yönelik düşünceleri. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-II. Sakarya, 2004:831-836.
60. Özsoy O. Etkin Öğrenci Etkin Öğretmen Etkin Eğitim. 2. Baskı, Hayat Yayınları, İstanbul, 2003: 9-12.

61. Öztürk A, Anılan H, Girmen P, Şentürk İ. İlköğretim okullarında teknoloji kullanımı. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-I. Sakarya, 2004: 479-484.
62. Palak D. Design strategies for higher education faculty. *The Turkish Online Journal of Educational Technology* [serial online]. 2004;3:1-14. Erişim adresi: <http://www.tojet.net>. İndirme tarihi: Ağustos 3, 2004.
63. Parlak N. Eğitim teknolojisinde araştırma. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 1992;24:533-550.
64. Reiser R. Instructional Technology: A History. In: Gagne R M. ed. *Instructional Technology: Foundations*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, 1987:11-48.
65. Rüzgar B. Bilginin eğitim teknolojilerinden yararlanarak eğitimde paylaşımı. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-I. Sakarya, 2004:124-129.
66. Rystedt H, Lindström B. Introducing simulation technologies in nurse education: a nursing practice perspective. *Nurse Education in Practice*. 2001;1:134-141.
67. Saba V K. Nursing informatics; yesterday, today and tomorrow. *International Nursing Review*. 2001; 48: 10-16.
68. Sekizinci beş yıllık kalkınma planı. Erişim adresi: <http://ekutup.dpt.gov.tr/bilisim/oik576.pdf> . Güncelleme: Nisan 18, 2005.
69. Sümbüloğlu K, Sümbüloğlu V. Biyoistatistik. 3. Baskı, Hatiboğlu Yayınevi, Ankara, 1990.
70. Şahin E, İşman A. Tarih öğretimi ve eğitim teknolojileri. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-II. Sakarya, 2004: 984-991.

71. Şahin Y T. Eğitimin Teknolojik Temelleri. İçinden: Sönmez V. ed. Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Anı yayıncılık, 2000:144-164.
72. Şakar N. Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitimde Bilgi Sistemi Bir Model Önerisi. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir, 1997.
73. Tanzer S, Can T. Mesleki ve teknik öğretim okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlikleri. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-II. Sakarya, 2004: 736-743.
74. Tarihçe. Erişim adresi: [http:// tutor.fedu.metu.edu.tr/bot/home/ot/2.htm](http://tutor.fedu.metu.edu.tr/bot/home/ot/2.htm). Güncelleme: Kasım 3,2000.
75. Taşocak G. Eğitimde süreklilik. I. Ulusal Hemşirelik ve Ebelik Mesleğinin Boyutları Sempozyumu. Samsun, 2002.
76. Taşocak G. Hemşireliğe genel bakış. I. Yoğun Bakım Hemşireliği Sertifika Programı. İstanbul, 2005.
77. Turan S. Teknolojinin okul yönetiminde etkin kullanımında eğitim yöneticisinin rolü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 2002;30:271-281.
78. Türk Dil Kurumu Sözlüğü. Erişim adresi: [http:// www.tdk.gov.tr/tdksozluk/sozara.htm](http://www.tdk.gov.tr/tdksozluk/sozara.htm). Güncelleme: Şubat 8, 2005.
79. Ülgen A, Acar G. Bilişim teknolojilerinin öğrenmedeki yeri. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-I. Sakarya, 2004: 184-188.
80. Varış F. Eğitim Bilimine Giriş. Alkım Yayınları, İstanbul, 1998.
81. Warnick R B, Waddington D. The gathering: an ethical and educational criterion for educational technology. *Educational Technology*. 2004;44:24-32.

82. Wilson A B. Computer anxiety in nursing students. *Journal of Nursing Education*. 1991;30:52-56.
83. Wishart J, Ward R . Individual differences in nurse and teacher training students' attitudes toward and use of information technology. *Nurse Education Today*. 2002;22:231-240.
84. Yalın İ H. Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. 6.Basım, Nobel Yayıncılık, Ankara, 2002.
85. Yaman E, Yaman H, Horzum B. Öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımlarına okul yöneticilerinin katkıları. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-II. Sakarya, 2004:919-928.
86. Yavuz M. Eğitim yöneticilerinin günlük çalışmalarında bilgisayar teknolojisinden yararlanma durumları. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-I. Sakarya, 2004:318-322.
87. Yumuşak A, Kıyıcı G. İlköğretim öğretmenlerini bilgisayara yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi; Demirci örneği. IV. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu Bildiri Kitabı-I. Sakarya, 2004: 492-497.
88. Zereyak E. Matbaa meslek liselerinde eğitim teknolojisi araçlarından yararlanma düzeyinin belirlenmesi. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Teknoloji Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek lisans Tezi, İstanbul,1996.

10. EKLER

EK-1: Bilgi Formu

EK-2: Teknolojiye Karşı Tutum Ölçeği

EK-3: Ölçeği Kullanma İzni

EK-1

BİLGİ FORMU

Değerli Öğretim Elemanı,

Bu form, hemşirelik ve sağlık yüksekokullarında çalışan hemşire öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumlarını belirlemek ve ilgili çalışmalara kaynak oluşturmak amacıyla planlanmıştır. Çalışma sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için lütfen her bir soruyu içtenlikle cevaplayınız ve hiçbir soruyu boş bırakmamaya özen gösteriniz.

Çalışmaya gösterdiğiniz ilgi ve katkıya teşekkür eder, saygılar sunarım.

Burçin KISA

1. Yaşınız:

- 1. 24-28 yaş
- 2. 29-33 yaş
- 3. 34-38 yaş
- 4. 39-43 yaş
- 5. 44-48 yaş
- 6. 49 ve üstü

2. Medeni Durumunuz

- 1. Evli
- 2. Bekar

3. Mezun olduğunuz okul/eğitim programı

- 1. Lisans
- 2. Yüksek lisans
- 3. Doktora
- 4. Diğer.....

4. Görev yapmakta olduğunuz kurum

- 1. Devlet
- 2. Özel

5. Akademik ünvanınız

- 1. Profesör
- 2. Doçent
- 3. Yardımcı Doçent
- 4. Araştırma Görevlisi: Dr. tamamladım. Y.lisansımı tamamladım.
Lisansüstü eğitimime devam etmekteyim.
- 5. Öğretim Görevlisi: Dr. tamamladım. Y.lisansımı tamamladım.
Lisansüstü eğitimime devam etmekteyim.
- 6. Diğer.....

6. Kaç yıldır öğretim elemanı olarak çalışıyorsunuz?

1. 1 ay-2 yıl   2. 3-5 yıl   3. 6-8 yıl   4. 9-11 yıl
5. 12 yıl ve üstü

7. Çalıştığınız kurumda idari bir sorumluluğunuz var mı?

1. Müdür
2. Müdür Yardımcısı
3. Yönetim Kurulu Üyesi
4. Anabilim Dalı Başkanı
5. Herhangi bir sorumluluğum yok
6. Diğer.....

8. Teknoloji ile ilgili herhangi bir eğitim programına katıldınız mı?

1. Evet   2. Hayır

9. 8. soruya cevabınız “evet” ise katıldığınız eğitim programından yararlandınız mı?

1. Evet   2. Hayır

10. Kişisel bilgisayarınız var mı?

1. Evet   2. Hayır

11. Kurumunuz yeterli teknolojik donanıma sahip mi?

1. Evet   2. Hayır

12. Kurumunuzdaki teknolojik olanaklardan yararlanıyor musunuz?

1. Evet
2. Hayır.Nedeni:.....

13. Eğitim etkinliklerinizde kullandığınız teknolojik araç-gereçleri işaretleyiniz.

1. Tepegöz-Saydam
2. Slayt Makinası
3. Televizyon-Video
4. Filmler
5. Bilgisayar
6. Barkovizyon
7. Kağıt Tahtası/ Flip-chart
8. Yazı Tahtası
9. Diğer.....

EK-2

TEKNOLOJİYE KARŞI TUTUM ÖLÇEĞİ

Yönerge: Bu ankette doğru ya da yanlış kavramı bulunmamakta sadece öğretim elemanlarının teknolojiye ilişkin tutumları ölçülmektedir. Aşağıdaki ifadelerde sizin düşüncenizi en iyi yansıtan seçeneği işaretleyiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum 5	Katılmıyorum 4	Kararsızım 3	Katılıyorum 2	Kesinlikle Katılıyorum 1
1. Günlük işlerimde teknolojiiden yararlanmaktan kaçınıyorum.					
2. İnsanları teknolojiyi kullanmaları için özendiririm.					
3. Öğrencileri erken yaşlarda teknoloji ile tanıştırmayı faydalı bulmam.					
4. Bilgisayar kullanmaktan hoşlanırım.					
5. Yeni teknolojileri öğrenmenin zaman kaybı olduğunu düşünürüm.					
6. Meslektaşlarım ile teknoloji üzerine konuşmaktan keyif duyarım.					
7. Teknolojideki gelişmelerin okuldaki rolümü azaltacağını düşünürüm.					
8. Okulumda yeni teknolojilerin uygulanmasından hoşlanırım.					
9. Teknoloji fuarlarına katılmaktan hoşlanırım.					
10. Teknoloji ile ilgili hizmet içi eğitim programlarına katılmak beni rahatsız eder.					
11. Teknoloji ile ilgili yayınları izlemekten zevk alırım.					
12. Okul yönetiminde teknolojinin yarar getireceğine inanmam.					
13. Teknoloji ile ilgili televizyon programlarını seyretmekten zevk alırım.					
14. Teknolojinin insanları yabancılaştırdığını düşünürüm.					
15. E-posta (e-mail) kullanmanın bir kolaylık olduğunu düşünürüm.					
16. İnsanlara teknoloji fuarlarına katılmalarını öneririm.					
17. Teknolojiye bağımlı olmaktan korkarım.					
18. Çalıştığım personelden teknolojik gelişmelere ilişkin bilgi almaktan hoşlanırım.					
19. Teknolojinin insanlar arası etkileşimi azaltacağını düşünürüm.					
20. Teknoloji ile ilgili konuşma yapılan ortamlarda bulunmaktan hoşlanırım.					
21. Teknolojik gelişmeleri öğrenmek benim için fazladan bir yük sayılır.					
22. Öğretim teknolojisinin öğrenmeyi artırdığını düşünürüm.					
23. İnsanları yeni teknolojik gelişmeler konusunda bilgilendirmekten hoşlanırım.					
24. Teknolojinin insanın yerini alacağını düşünürüm.					
25. İnternette araştırma yapmaktan hoşlanırım.					
26. Kendimi teknolojik gelişmeleri öğrenmek için yaşlı bulurum.					
27. Teknoloji konusunda oluşturulan gruplara katılmanın faydalı olacağına inanmam.					
28. Teknoloji kullanan okulları desteklemem.					
29. Okulumda yeni öğretim teknolojilerinin kullanıldığını görmek beni mutlu eder.					
30. Personelin gelişen teknolojilerden faydalanmalarını okulum için gerekli görmem.					
31. Hizmet içi eğitim programlarında teknolojiye geniş ölçüde yer verilmesini isterim.					
32. İnternette araştırma yapmayı bir kolaylık olarak görmem.					
33. Teknolojinin bilgiye ulaşmada tek yol olduğunu düşünürüm.					
34. Teknolojinin kontrolümüz altında olduğuna inanırım.					
35. İnsanlarla yeni teknolojik gelişmeler üzerine konuşmalara girmekten çekinirim.					
36. E-posta kullanmak benim için önemli değildir.					
37. Teknoloji ile ilgili kitaplar almaktan hoşlanırım.					

Teknolojinin bireysel ve mesleki yaşamınızdaki etkileri/yeri hakkındaki görüşlerinizi lütfen kısaca açıklayınız.....

K-3

İstanbul Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürüne,

Enstitünüzde Yüksek Lisans Öğrencisi olan

Burçin Kisa, geliştirmiş olduğum "Okul yöneticilerinin

teknolojiye karşı tutumları" adlı örneğini, öğretim

elemanlarına uygulayabılır.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Yard. Doç. Dr. Sadegül AKÇABA-ALÇIN

Adres:

A.İ. Z.Ü

Eğitim Fakültesi

Eğitim Bilimleri Bölümü

4280 Gölbaşı/BOLU

Tel: 0. 374-253 49 11 / 2846

11. ÖZGEÇMİŞ

12.06.1979 yılında Gaziantep’de doğan Burçin KISA, ilk, orta ve lise öğrenimini Gaziantep’de tamamlamış, 1997 yılında Gaziantep Süper Lisesi’nden, 2002 yılında da İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu’ndan mezun olmuştur. 2002 yılında İ.Ü. Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu Hemşirelik Öğretimi Anabilim Dalı’nda yüksek lisans programına başlamıştır. Aralık 2002 tarihinden itibaren İ.Ü. Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu Hemşirelik Öğretimi Anabilim Dalı’nda araştırma görevlisi olarak çalışmaya başlamıştır ve halen bu görevi sürdürmektedir. İyi derecede İngilizce bilmektedir.